

รายขานกิจัย ฉบับสมบูรณ์

โครงการ

คัดทาดาหารแก่เด็กและเยาวชนในศูนย์อบรมเลี้ยชดูให้การศึกษา เด็กกำพร้าและพู้คัดยโดกาสมะนัชตายด

คณะพักดัย

1. นวงบาสก็ะ	กะมีดับจุดเดาะ
2. นายมัยสุง	ทะยีลับคุณลาะ
3. ພາຍຈານດໂປ້ະ	กะยัสะดุ
4. นายยารน	นูโชะ
5. นายรอชีดั	กะมีมะเป็น
 บายสาวเลียกาลีมะท์ 	ยูโท่ะ
7. นายสากศรกณีย์	สาแม

สนับสนุนโดย สำนักงานกอบทุนสนับสนุนการวิจัย (สกก.)

บทคัดย่อ

สูนย์อบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาเด็กกำพร้า/ผู้ด้อยโอกาสมะนังดายอ ตำบลมะนังตายอ อำเภอเมือง จังหวัด นราชิวาส ตั้งขึ้นเมื่อปี 2524 และเมื่อปี 2533 เริ่มจัดโดรงการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็กกำพร้า เด็กยากจน ผู้ด้อยโอกาส มีสมาชิกในความดูแล 41 คน โดยได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือจากหน่วยราชการด้านการฝึกอบรม วิชาชีพ พ่อด้านักธุรกิจให้ความช่วยเหลือ ด้านอาหาร(ข้าวสาร) หน่วยงานเอกชน ช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา

เมื่อปลายปี 2539 เกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ศูนย์ฯ ประสบปัญหาขาดแคลนอาหาร เพราะผู้ให้การ สนับสนุนทั้งหลายของยุดการสนับสนุนชั่วคราว ในปี 2540 ทางคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้ขึ้นโครงการขอรับการ สนับสนุนข้ากสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม (SIF) ด้านการพัฒนาอาชีพที่พึ่งตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรมดหกรรม อาหารเสื้อผ้า ฟาร์มอเนกประสงค์โดยการ เลี้ยงไก่ไข่ การเพาะเห็ด แต่เป็นโครงการระยะยาว จึงได้จัดทำโครงการ วิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชน ผู้ปกครองเด็ก เขาวชน องค์กรชุมชน ศิษย์เก่า ในการแก้ปัญหาขาดแคลนอาหารและการพึ่งคนเคง โดยการปลูกผักและเลี้ยงปลาในกระชัง

ผลจากการทำกิจกรรมโครงการวิจัยเพื่อท้องฉิ่น ปรากฏว่า การปลูกผักคือ แดงโม ผักบุ้ง คำเนินการได้ เพียงร้อยละ 20 การเลี้ยงปลาในกะซังคำเนินการได้ร้อยละ 80 คำนการปลูกผัก ใต้เรียนรู้ว่าสาเหตุเกิดจากสภาพที่ คินปลูกผักที่น้ำท่วมในหน้าฝน หน้าแล้ง แล้งจัด ไม่มีน้ำใช้ คินเหนียว แท้งกรัง (ตาเน๊าะกอ) และเป็นดินร้าง ที่ไม่ ได้ทำการเพาะปลูกเป็นเวลา 10 กว่าปี ทีมวิจัยเรียกว่า "คินเครียค" ทำให้การเพาะปลูกได้ผลน้อย ค้องปรับปรุงคิน โดยการปลูกถั่ว การคัดเลือกพันธุ์พืชให้เหมาะกับดิน เช่น อ้อย มันสำปะหลัง กล้วย สับปะรด ค้นหอม ผักบุ้ง ผักกาด เป็นดัน ส่วนถึงกรรมเลี้ยงปลาในกระซัง ได้เรียนรู้ว่าต้องเลี้ยงในน้ำใส ไหลเวียนเป็นประจำ ถ้าสามารถเลี้ยงในแม่น้ำลำคลองจะดีมาก แต่ด้องระวังเวลาน้ำท่วมจะมีการไหลพัดพาท่อนไม้ใหญ่ๆชนกระชังเสีย หาย สำหรับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการตำเนินงาน เกิดจากการไม่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย กฎเกณฑ์ เงื่อนไขต่างๆที่นักวิจัยควรทราบและต้องปฏิบัติ การไม่สามารถดำเนินกิจกรรมภายในเวลาที่กำหนดได้ เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศ

การวิจัยครั้งนี้ ทีมวิจัยได้เกิดการเรียนรู้ว่า ความตั้งใจทำกิจกรรม ความบริสุทธิ์ใจ (อีคลาส) ความเอื้อเพื่อ เห็นอกเห็นใจ น้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง จะก่อให้เกิดพลังในการจัดทำกิจกรรม จากการทำงาน ร่วมกัน ต้องมีใจเคารพดนด้วยกัน รวมทั้งการทำงานต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน เกิดความรู้ความเข้าใจที่จะ เลี่ยงปัญหาธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมแปลง น้ำแห้ง เรียนรู้การใช้เครื่องมือและการปรับใช้ในแต่ละขั้นตอนของ กิจกรรมได้แก่ การจดบันทึก การสัมภาษณ์ที่ใช้ควบคู่กับการจดบันทึก การนำข้อตกลงจากที่ประชุมมาดำเนิน การจัดกิจกรรม นำผลจากการประชุมมาแก้ใจปัญหาหรือมาปฏิบัติตามแต่กรณี วิธีการสังเกตในกรณีติดตาม ประเมินกิจกรรม

สารบัญ

บทกัดย่			
C. William	เนื้อหาของโครงการโดยย่อ	•	
	ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ		
	ทำถามวิจัย	Li .	
	วัตถุประสงค์ของโครงการ	Maria III	2
	พื้นที่ศึกษา		2
	วิธีการคำเนินการ		2
	คณะกรรมการที่ปรึกษาและทีมวิจัย		3
	ผลที่คาคว่าจะใค้รับและผู้ที่จะใช้ผลงาน		4
บทที่ 2	กระบวนการดำเนินงาน		5
	ประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและขอลวามร่วมมือ		5
	การเชิญวิทยากรในการให้ความรู้		5
	จัดเตรียมกระชังเลี้ยงปลาและการปลูกผัก		6
	คำเนินการเกี้ยงปลาในกระชังและการปลูกผัก		6
	การประชุมทีมวิจัย		6
	นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจัดทำ Port Folio		6
	การประชุมคณะกรรมการ		7
	การวิเคราะห์และกระบวนการเรียนรู้		8
บทที่ 3	ผลการดำเนินงาน		14
	ประวัติศาสตร์ชุมชน	ALL STATES	14
	ลักษณะทางภูมิศาสตร์		18
	สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม		19
	ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการ และระบบกรรมสิทธ์		21
	ผลการคำเนินงานตามกิจกรรม		22
บทที่ 4	ทรุปผลการวิจัย		28
	การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย		
	-เนื้อหาในการเสริมความรู้และประสบการณ์		28
	-เนื้อหาจากการศึกษา	a large	28
	ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการคำเนินงาน		30
	ข้อค้นพบและจัยเสนอแนะ	No.	33

บทที่ 5 ภาคผนวก

*	ประวัตินักวิจัย	35
•	แผนที่ศูนย์เด็กกำพร้ามะนังตายอ / โรงเรียนอิสลามบูรณะโต๊ะนอ	42
	รูปภาพวิถีชีวิตของนักเรียน ครูโรงเรียนอิสลามบูรณะโต๊ะนอ	43
•	แฟ็มสะสมผลงานการปลูกผัก .	50
÷	วุฒิบัครผ่านการฝึกอบรม วิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น	55

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

สูนย์อบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาเด็กกำพร้า/ผู้ด้อยโอกาสมะนังตายอ ตำบลมะนังตายอ อำเภอเมืองนราชิวาส หวัดนราชิวาส ตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ 2524 เริ่มจัดโครงการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็กกำพร้า เด็กขากจนผู้ด้อย าาส เมื่อปีพ.ศ 2533 มีสมาชิกในความดูแล 41 คน โครงการได้คำเนินการมาด้วยดี จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ๆได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือจากหน่วยราชการด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ พ่อค้านักธุรกิจให้ความช่วยเหลือด้าน หาร(ข้าวสาร) หน่วยงานเอกชน ช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา

เมื่อปลายปีพ.ศ 2539 เกิดภาวะวิกฤติทางเพรษฐกิจ ผู้ให้การสนับสนุนทั้งหลายของยุดการสนับสนุน กราว ทำให้ทางศูนย์ฯ ประสบปัญหาขาดแคลนอาหาร ซึ่งขณะนั้นมีสมาชิกในความดูแล 204 คน เด็กและ วชนบางคนด้องลาออก เพราะผู้ปกครองไม่อาจจะส่งเสียค่าเล่าเรียนได้ ปัจจุบันมีเด็กและเขาวชนในความดูแล 4 คน ด้องใช้ข้าวสารเลี้ยงดูเด็กถึง จำนวน 4 กระสอบต่อสัปดาห์

อนึ่งเมื่อปีพ.ศ 2540 ทางคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้ชื่นโครงการขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุน อสังคม (SIF) ด้านการพัฒนาอาชีพที่พึ่งคนเอง ประกอบด้วยกิจกรรมคหกรรม อาหาร∧สื้อผ้า ฟาร์มเอนก เะสงค์ ประกอบด้วย การเลี้ยงปลา เลี้ยงใก้ไข่ การเพาะเห็ด การปลูกผัก แต่โครงการจาก SIF เป็นโครงการระยะ ว ต้องรอระยะเวลาการอนุมัติ ทางศูนย์ฯเกรงจะเกิดปัญหาแก่เด็กและเขาวชนเหล่านี้

เด็กและเยาวชนในศูนย์ฯ เด็กกำพร้ามะนังตายอ เป็นเด็กและเยาวชนที่ผู้ปกครองยากจน(ชาวนราชิวาส เกจนที่สุดในภาคใต้) เป็นเด็กกำพร้า เป็นเด็กไม่มีผู้อุปการะ เด็กและเยาวชนเหล่านี้ทางผู้ปกครองส่งมาให้ศูนย์ฯ กอบรมคุณธรรม จริงธรรม ฝึกวิชาชีพ ศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ทางศูนย์ฯ บอุปการะโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใดๆ แต่ทางศูนย์ฯ ยังด้องเลี้ยงดูด้านอาหารการกิน ที่อยู่อาศัย ตั้งแต่ปีพ.ศ 2533 ในด้นมา และเมื่อปีพ.ศ 2539 ซึ่งเป็นปีวิกฤตเศรษฐกิจ ทางศูนย์ฯ จึงไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถุล่วง

ในการประชุมประชาคมจังหวัดนราชิวาส เพื่อจัดทำเอกสารเชิงหลักการ โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น เมื่อ มที่ 8 มิถุนายน 2543 ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนะแนวทางพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อให้ศูนย์ ามารถพึ่งตนเองด้านอาหารในการเลี้ยงคูเด็กได้อย่างต่อเนื่องโดยการปลูกผักและทำการเลี้ยงปลาในกระชัง หลัง ากนั้นทางศูนย์ฯ ได้ทำการศึกษาข้อมูลและจัดหาพื้นที่สำหรับการดำเนินการ และได้จัดทำโครงการ การจัดหา าหารแก่เด็กและเยาวชนในศูนย์อบรมเลี้ยงคูให้การศึกษาเด็กกำพร้าและผู้ด้อยโอกาสมะนังตายอจังหวัดนราชิวาส Food security for the Center for Orphans and Deprived Children and Youths, Manang Tayaw, larathiwas Province) เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์อบรมเด็กกำพร้า / ผู้ด้อยโอกาสมะนังตายอกับชุมชน ปกครองเด็ก / เยาวชน องค์กรชุมชน ศิษย์เก่า ตลอดจนครู เด็ก / เยาวชน ในการร่วมการจัดหาและผลิตอาหาร ก่เด็กและเยาวชน เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนอาหาร

มวิจัย

- 2.1 ศูนย์ฯ เด็กกำพร้ามะนังตายอ จะสามารถจัดหาอาหาร เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพของเด็กและเยาวชนใน โดยความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชน ผู้ปกตรอง เด็กและเยาวชน องค์กรท้องถิ่นและศิษย์เล่า โดยการ ไลาในกะชังและการปลูกผักได้อย่างไร
  - 2.2 ศูนย์ฯ จะพึ่งคนเองค้านอาหาร เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฯ ได้อย่างไร

ไระสงค์ของโครงการ

- 3.1 เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์อบรมเด็กกำพร้า/ผู้ด้อยโอกาสมะนังตายอ กับชุมชน ผู้ปกครองเด็ก ชน องค์กรท้องถิ่น สิษย์เก่า ตลอดจนตรู อาจารย์ เด็ก/เขาวชน ในการร่วมกันจัดหาและผลิตอาหาร แก่เด็กและ ณ เพื่อแก้ปัญหาจาดแคลนอาหาร
- 3.2 เพื่อจัดหาและผลิตอาหารแก่เด็กและเขาวชนในศูนย์ฯ ที่เกิดจากความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ไขต่างๆ

ลึกษา

สูนย์อบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาเด็กกำพร้า/ผู้ด้อยโอกาสมะนังดายอ ามะนังตายอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

และโรงเรียนอิสลามบูรณะได้ะนอ

แนินการ

ทำการจัดหาและผลิตอาหาร เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนอาหาร ของเด็กและเยาวชนของศูนย์ฯ ประกอบด้วย ปลูกผัก ในพื้นที่หลังอาการปฏิบัติการของโรงเรียนอิสลามบูรณะ โต๊ะนอ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เด็กและเขาวชนของ ฯเรียนอยู่ ขนาดของพื้นที่ 3.5 ไร่ เป็นที่ดินของชาวบ้านหมู่ที่ 4 คำบลมะนังตายอ อำเภอเมือง วัดนราชิวาส ซึ่งอินยอมให้โรงเรียนใช้ทำเป็นแปลงปลูกผัก

การเลี้ยงปลาในกระจัง โดยเลี้ยงปลาที่โดเร็ว ที่ใช้อาหารจากพืช เช่น ใบมันสำปะหลัง เช่น ปลานิล ซึ่ง โดได้ขนาดก็สามารถขยายพันธุ์ต่อไปได้เอง ไม่ต้องลงพันธุ์ใหม่ และศูนย์ฯ ได้ติดต่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ หร้างกระจัง และการเลี้ยงปลาในกระขังจากผู้มีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลาในกระจังมาร่วม 10 ปี ที่ นราทัศน์ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2543 โดยจะทำการเลี้ยงในบ่อปลา หลังหอพักนักเรียนชาย บริเวณศูนย์ฯ วน 1 บ่อ พื้นที่ 5 ไร่ มีบริเวณที่จะทำกระจัง 4 ไร่ เป็นของอาจารย์รอนิง การี ซึ่งเป็นครูสอนอิสลามศึกษาใน รียนอิสลามบูรณะได้ะนอ ที่ยินยอมให้ศูนย์ฯ ทำการเลี้ยงปลาโดยไม่ดิดค่าเช่า การปลูกผัก เลี้ยงปลา ใช้เวลา ทั้งสิ้นจำนวน 1 ปี (กันยายน 2543 - สิงหาคม 2544) ดังนี้

- 5.1 ประชุมคณะทำงาน ซึ่งได้คำเนินการไปแล้วเมื่อปลายเดือนกรกฎาคม 2543
- 5.2 ประชุมชี้แจงตัวแทนผู้ปกตรอง ตัวแทนองค์กรท้องถิ่น ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น และสมาชิกในศูนย์ฯ สร้าง มเข้าใจที่ตรงกันและขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาขาดแคลนอาหารของเด็กและเขาวชนในศูนย์ฯ พร้อมทั้ง หน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินการ เมื่อวันที่ 30 กันขายน 2543

- 5.3 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านการปลูกผักและการเลี้ยงปลาในกระชังแก่เด็กและเยาวชนในศูนย์ฯ ที่ ขมัครใจร่วมโครงการ เช่น ผู้ที่จะปลูกผัก ผู้ที่จะเลี้ยงปลา รวม 4 ครั้ง ครั้งแรกวันเมื่อวันที่ 6 คุลาคม 2543
  - 5.4 จัดเตรียมกระชังเลี้ยงปลา และแปลงปลูกผัก แล้วเสร็จภายในวันที่ 15 คุลาคม 2543
  - 5.5 คำเนินการเลี้ยงปลาในกระชัง และทำการปลูกผัก ตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2543 เป็นค้นไป
- 5.6 ประชุมทีมวิจัยเพื่อติดตามและสรุปผลการดำเนินงานทุก 10 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2543 21 ชิงหาคม 2544 และประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อติดตามและสรุปผลการดำเนินงาน 3 เดือนครั้ง
  - 5.7 รายงานผลการคำเนินงาน

ในวิจัย

คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

นายวาเฮด ยามา ผู้นำเกษตรกรบ้านได๊ะนอ หมู่ที่ 4 ดำบลมะนังตายอ

2) นายฮาดี ยูโซ๊ะ ผู้นำเกษตรกรบ้านโต๊ะนอ หมู่ที่ 4 คำบลมะนังตายอ

3) นายสามะแอ สาแม ผู้นำเกษครกรบ้านได๊ะนอ หมู่ที่ 4 คำบลมะนังคายอ

4) นายอาหามะ สะบูดิง ผู้ปกครองเด็ก

5) นายตาเยะ ราแคง ผู้ปกครองเด็ก

บายอับคุลฮาเลิ่ม อาแว ผู้ปกครอง

7) นางนาซีเราะ ราคุ แม่บ้านของศูนย์เค็กกำพร้า ฯมะนังตายอ

8) นางรออีมะห์ ดาราชีสาหอ แม่บ้าน บ้านโด๊ะนอ หมู่ที่ 4 ตำบลมะนังตายอ

9) นางแอเสาะ หะอีสาอุ แม่บ้าน บ้านโด๊ะนอ หมู่ที่ 4 คำบลมะนังตายอ

10) เกษตรตำบลมะนังตายอ

ทีมวิจัย ประกอบด้วย

นายมัยสุรุ หะชีอับคุลเลาะ ประธานศูนย์เค็กกำพร้า ฯมะนังตายอ

นางมาสก๊ะ หะยี่อับคุลเลาะ เลขาสูนย์เด็กกำพร้า ฯมะนังตายอ

มายแวซูโซ๊ะ หะขีสาอุ กรรมการค้านบัญชี สูนย์เด็กกำพร้าง มะนังตายอ

4) นางรอชีค๊ะ หะอีมะเชิง อาจารย์โรงเรียนอิสถามบูรณะโค๊ะนอ

5) นายมะบารี แมเราะ พนักงานการเงิน ศูนย์เด็กกำพร้า ๆมะนังตายอ

ลายฮารน ยูโซ๊ะ อาจารย์โรงเรียนอิสถามบูรณะโด๊ะนอ

7) นางสุขารัคน์ ฉาฉ่ำ อาจารย์โรงเรียนอิสถามบูรณะได๊ะนอ

เฉที่คาดว่าจะได้รับและผู้ที่จะใช้ผลงาน

- 7.1 ศูนย์ฯสามารถมือาหารเลี้ยงคูเด็กและเขาวชน เป็นการแก้ปัญหาสุขภาวะใต้ รวมทั้งประชาชนผู้สนใจ เลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้านสามารถเข้ามาร่วมดำเนินการและให้การสนับสนุน
- 7.2 ศูนย์ฯ สามารถให้การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เช่น หญิงชราและชายชรา ในหมู่บ้าน งญิงหม้ายสูงอายุ เด็กกำพร้าในหมู่บ้าน
- 7.3 สถานสงเคราะห์เด็กและโรงเรียนอื่นๆในดำบลใกล้เคียง หรือกลุ่มต่างๆ สามารถนำผลการศึกษา าคลองนี้ไปปฏิบัติหรือคัดแปลงเพื่อการพึ่งตนเองด้านอาหารสำหรับการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนได้

บทที่ 2

กระบวนการดำเนินงานวิจัย

ระบวนการดำเนินงาน

1. ประชุมขี้แจง สร้างความเข้าใจ และขอความร่วมมือ

ประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือ จากตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรท้องถิ่น ตัว งนผู้นำท้องถิ่นและสมาชิกในศูนย์ เป็นขั้นตอนแรกของการเริ่มด้นศึกษาวิจัย

ทีมวิจัยทุกคนจะช่วยกันติดต่อประสานงานกับตัวแทนต่างๆข้างค้น โดยเล่าข้อเท็จจริงตั้งแต่การเขียน ารงการจัดหายาหารแก่เด็กและเขาวชนในศูนย์เด็กกำพร้าและผู้ค้อยโอกาสมะนังตายอ แต่ประชาชนในหมู่บ้าน ระนอ จะไม่รู้จักชื่อเต็มนี้ จะรู้จักในนามว่าปอเมาะหรือซูงา (ปอเนาะ คือสถานอบรมให้การศึกษาจัดเกลา ปนิสัยให้อยู่ในบัญญัติของศาสนา ส่วนซูงาคือปอเมาะที่อยู่ใกล้ซูงาหรือแม่น้ำ) พร้อมกับขอความร่วมมือกับผู้นำ เหมู่บ้าน เช่น สารวัตรกำนัน กลุ่มแม่บ้าน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ปลัด อบต. คลอดจนสมาชิกในศูนย์และ กกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวมาประชุม เพื่อขอความร่วมมือและการสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งบ้างก็ได้รับความ เมมือด้วยดี บ้างก็มอบให้ทางปอเมาะดำเนินการต่อไป เช่น

คุณอาแว มีเค้าะ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกแตงโม ช่วยมาปลูกผักบุ้งในแปลงในโอกาสต่อมา นายมะตาโอ๊ะ ยามา ช่วยสร้างรั้วแปลงผักเป็นดัน นางรอกีเย๊าะ ราคุ ได้ช่วยเมล็คพันธ์ผักบุ้ง นายตาเยะ ราแดง ช่วยประเมินว่าการปลูกแดงโมว่าโดเต็มที่แล้วหรือยัง

ทีมวิจัยได้ชี้แจงเกี่ยวกับโครงการและวัตถุประสงค์ พร้อมกับกระบวนการวิจัย ซึ่งมีการแสกเปลี่ยนความ จเห็นระหว่างการประชุม แต่ถึงอย่างไรก็ตามในที่ประชุมก็ได้มีการบอกกล่าวถึงเวลาที่จะมาร่วมเพราะไม่มีเวลา ากพอที่จะมาร่วมกิจกรรมและสนับสนุนในกิจกรรม

2.การเชิญวิทยากรในการให้ความรู้

การเชิญวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการปลูกผัก และการเลี้ยงปลา แก่เด็กและเยาวชนในศูนย์ฯ ได้ ลต่อประสานงานกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลชีนราชิวาศ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปลูกผักและ เรเลี้ยงปลา ทั้งปลากินพืช ปลาข่อน ปลาดุกจนถึงปลาไหล และตอบปัญหาทางการเกษตรแก่เด็กและเยาวชน ลอดจนประชาชนที่สนใจตลอดโครงการ 4 ครั้ง รวมแบ่งจำนวน 250 คน อาจารย์ที่มาเป็นวิทยากรได้แก่ เจารย์เพ่าซี สาและ อาจารย์จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราชิวาส และอาจารย์กล่อมชัย สาศรีสุข วหน้างานฝึกอบรมและบริการวิชาชีพวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราชิวาส นอกเหนือจากการสอนและ กอบรมวิชาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นก็ได้ทำการฝึกอบรมทางด้านการเลี้ยงไก่กระทง พร้อมกับสาชิดการฉีดวัดซีนใน ก่ด้วย การจัดการเรือนเพาะและการทำการเกษตรแบบผสมผสานและได้สอนแนวปฏิบัติด้วย จากการได้ดำเนิน จกรรมนี้ ทีมวิจัย เด็กและเฮาวชน และผู้สนใจที่ได้รับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ในงานวิจัยและใช้ประโยชน์ แการประกอบอาชีพได้ด้วย

3.การจัดเตรียมกระจังเฉี้ยงปลา และแปลงผักปลูก

การคำเนินกิจกรรมนี้ เริ่มด้นค้วยทีมวิจัยไปศึกษาคูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงปลาในกระชัง ในบริเวณแม่น้ำ บางนราในช่วงหาคนราทัศน์ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส หลายครั้ง ตลอคจนได้ศึกษาการทำกระชัง การใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการทำกระชัง ทำให้ทีมวิจัยได้เห็นการปฏิบัติจริง จากนั้นก็มาประชุมเพื่อมอบหมายความรับผิดชอบ

ส่วนการปลูกผักก็เริ่มมีการเครียมแปลงผัก โดยดิดต่อกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองเพื่อขอสนับสนุน รถใด เพื่อเครียมไดที่และยกร่องและมีการเครียมดินซึ่งใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับความรู้วิชาการปัจจุบัน

4. คำเนินการเลี้ยงปลากระชังและทำการปลูกผัก

เมื่อเตรียมกระชังเสร็จเรียบร้อยแล้วในเดือนมกราคม 2544 ทีมวิจัยโดยฝ่ายประสานงานและประเมินผล ใต้ไปติดต่อชื้อพันธุ์ปลาทับทิมลงครั้งแรก ส่วนการปลูกผักก็เริ่มปลูกเมื่อเดือนเมษายน 2544 ซึ่งเป็นช่วงที่ฝนทิ้ง ช่วงและดินค่อนจ้างแจ็งซึ่งทำให้ปลูกไม่ได้ผล

5. การประชุมทีมวิจัย

การประชุมทีมวิจัยเพื่อติดตามและสรุปผลการดำเนินงานทุกๆ 10 วัน การสรุปผลการดำเนินงาน ใน ช่วงแรกๆ นั้นปฏิบัติตามที่ได้กำหนดไว้คือ ทุกๆ 10 วัน ในช่วง 1 ปีแรก หลังจากนั้นงานได้ดำเนินการล่าช้า จึง กำให้การติดตามและการประชุมสรุปเป็นเดือนๆ ครั้ง จากนี้ทีมวิจัยส่วนใหญ่เป็นครูสอนในปอเนาะด้วย จึงมี จวามสะดวกในการประชุมประเมิน ซึ่งก็นับว่าเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น แต่ถึงอย่าง ไรก็ตามระยะหลังๆ มีงานเพิ่มขึ้นจึงทำให้การประชุมติดตามลดความถื่องไปด้วย

6. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจัดทำ Port Folio

เพื่อสรุปบทเรียนของตนเองอย่างต่อเนื่อง เนื่องด้วยขณะที่ได้รับอนุมัติทำสัญญาจากสกว. เป็นเดือน กุลาคม ซึ่งเป็นช่วงน้ำท่วมหนัก กว่าน้ำจะลดและเตรียมแปลงผักก็เป็นเวลาช่วงปิดเทอมของนักเรียน ส่วนใหญ่ นักเรียนกลับบ้าน ซึ่งคงเหลือไม่มากนัก มีอาสาสมัครปฏิบัติงานภาคสนามจำนวน 8 คน ซึ่งมีครู / อุซตาส สิษย์เก่า แม่บ้าน สมาชิกใบชุมชนร่วมด้วย และมีการจดบันทึก Port Folio ประกอบด้วย

- ประวัติส่วนตัวของผู้จดบันทึก
- จดบันทึกในกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติ
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน
- นำเสนอที่ประชุม สรุปคิดตาม

ผลที่เกิดขึ้น

- เกิดกระบวนเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
- ฝึกการสังเกต และจดบันทึก
- ฝึกการมองปัญหา

7. การประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษา

เพื่อติคตามและสรุปผลการดำเนินงาน 3 เดือนครั้ง การประชุมเพื่อติคตามและสรุปผลการดำเนินงาน วมกับทีมที่ปรึกษา ในการประชุมแต่ละครั้ง เพื่อสรุปผลการดำเนินการและทาแนวทางแก้ปัญหา ทั้งกิจกรรมการ โยงปลา และการปลูกผัก

ผลจากการปลูกผักที่ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้ทีมวิจัยได้บทเรียนอันล้ำค่ำว่าแม้แต่กิจกรรมพื้นบ้าน ายๆ สอคคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ถ้ามีปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง หรือหลายๆ ปัจจัยที่ไม่เกื้อหนุนกิจกรรมนั้นๆก็จะ ม่ประสบผลสำเร็จ คังนั้นเมื่อกิจกรรมการเลี้ยงปลา ทีมวิจัยก็จะระมัคระวังมากขึ้นในการคำเนินกิจกรรม การ ระชุมร่วมกับทีมที่ปรึกษาจะทำให้การคำเนินงานเกิดความรอบตอบมากขึ้นซึ่งก็นับว่าประสบความสำเร็จระดับ นึ่ง

กิจกรรม	FLUNCTIZEU	หนการคำเนินการ	สิงที่ได้เรียนรู้	ปัญหา	งไข้มะเพรหม
บ. ประชุมชี้แจงงาน	1. ขั้นเครียมการ	in uraulrequ'lungu un	นระบบระชุมในครบ แต่ -กำลังใจจากผู้เข้าร่วมประชุม	-ไม่ใด้มอบหมายหน้าที่	-หาทีมนักวิชาการภาย
ทำความเข้าใจแก่ชมชน	- เชิญผู้เจ้าร่วม	พาเกิน 60 %	-งุดประกาชจิตสำนึกให้แก่ทีม	- กิคว่าไม่ค้องส่งราชงาน	หลัง
ผ้าใกครองส่วนท้องถิ่น	• ผู้ปกครอง	(ซึ่งคนที่มาส่วนใหญ่เป็น	350	-ทีมวิจัยพิคสอนไม่	-เป็นบทเรียนให้กับกถุ่ม
หนวิจัย ที่ปรีกษา	*สารวัตรกำนั้น	ญาติ/ผู้ปกครอง/ที่ปรึกมา)	-พอจะจับประเด็นปัญหา	สะควกเจ้าร่วมประชุม	ค่าง ๆ ได้นำไปพัฒนา
	•โต๊ะอิหม่าม	-ที่ประชุมมีการนำเสนอให้	อุปสรรค แนวทางแก้ไขใค้นิค	רמכותאו	staucuasa.
	•ที่ปรีกมา	ปถูกสับปะรคแทนแคงโม	หน่อย	-ไม่ได้เครื่อมประเด็นเพื่อ	-ทบทวนกิจกรรมที่ผ่าน
	•ทีมวิจัย	ยหมานายรับเกราะคุณ	-เรียนรู้การขอความร่วมมือกับ	ให้คำเนินงานไปตามที่	บายช่างละเชียคชิกครั้ง
	หา้นั้นม, ากขับกา•	ความแห้งแล้ง ไม่ค้องคูแล	หน่วยงานข้างนยก (อบต.)	ศาคหวัง (ไม่รู้และเข้าใจ	
	หานังบทบาทหน้าที่	อย่างใกล้ชิค	-วิเคราะห์ใครสามารถให้ความ	ระบบการใช้กระบวน	
	2.ประชุมร่วมแตกเปลื่อน	-และนำเสนอให้ปลูกอ้อย	ช่วยเหลือใด้บ้าง	(stn	
	ความคิดเห็น	เพราะทนค่อน้ำท่วน ศัตรู	-เกิดความคิดรอบคอบและ	-มองการปลูกผักปุ้งว่า	
	3.สรุปการประชุม	ที่ชไม่มากเหมือนแคงโม	ความเข้าใจมากขึ้น	เป็นเรื่องง่าย (ความศิล	
I.	-ทีมนัคสรุป	ทนต่อสภาพคินฟ้าอากาศ	-ได้เรียนรู้เกี่ยวกับบัญชีต่าง ๆ ของนักวิชาการ)	ของนักวิชาการ)	
	รับองเรื่องการเงินและการ	ให้น้ำเฉพาะเวลาต้นกำลัง	การเงิน ใค้แก่	-อังไม่ทราบเกี่ยวกับการ	
1	ลงบัญชีของโดรงการ	กอ๋อ	*บัญชีทั่วไป	อดบันทึก	
			*การบันทึกค่าใช้จ่าย	-ไม่ได้บันทึก	
			*การลงบัญชี	-การแบ่งบทบาทหน้าที่	
				การบัญชี	
				-ลงบัญชียังทำในให้	

				1	
		-นำเสนอแคงไมจาก		-อังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลัก	
		ประสบการณ์ในการปลูก		รานการเงิน(ใบสำคัญรับ	
		ซึ่งหบภายหลังไม่ได้ผล		เงิน) ที่สมบุรณ์และไม่	
	8	-มะเบียพวงเสียบขยคค้วย		สมบูรณ์	
		นะเชื้อยาว จากประสน			
		การณ์ได้ผล ทำใต้น้อย 3			
		ดับ ได้ผล 2 ดับแหล่งน้ำ			
,		จากน้ำที่งของนักเรียน			
		- สรุป นำเสนอให้ปฤก			
		ผักปุ้งเพราะเด็กให้กิบทับที			
	2	ใช้เวลา 20 วัน ให้เก็บผล			
		ได้ เด็กตามารถดูแลได้เอง			
		เวลาเก็บไม่ถอนใช้วิธิคัค			
		แพกขอดใหม่			
		-การสอนจากประสบการณ์	1		
		ของครู เช่น การปลูกศักปุ้ง			
	-	-การเชื้อมเครื่อน่าย			
		-ทราบเรื่องการเงินใช้จ่าย			
		เริ่มก้าเหล็กตามทางการเริ่ม			

2.เชญวทยากรไห้ความรู้	<u>รู</u> เบเซริยมหนั	รเกรอริเครียกรถเยพรินห์-	-พิมวิทยากรสาชิตเรื่องการ -ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ -ขาคการบันทึกช้อมูล	-ขาคการบันทึกข้อมูล	
สานการปลูกผักและการ	-เชิญอาจารย์จากวิทยาลัย	ฉีควักซีนไก่	วิทยาลัยเกษตรป่าไผ่ (เกษตร -บัญชีลงทะเบียนทาง	-ปัญชิลงทะเบียนทาง	
เลี้ยงปลาให้แก่เคีก	นรบอกฟ้าให่มาฝึกอบรม	-อบรมเรื่องการเลื่องปลา	นถะเทคโนโลยีนราธิวาส) รู้	รู้ วิทยาลัย หากลับไปไม่	
של 3 רמכושטענ	เกี่ยวโครงการให้แก่ผู้เข้า	นีนักวิชาการเจ้ามาร่วม	ข้อควรระหว่างในการเลี้ยง	ใค้สำเนาข้อมูลไว้	
	27 -30 รับการอบรมได้แก่ ชาว	- การเลี้ยงปลา, การกิน	นายายพงลัก นโาลโว, สนิาลโว	หลงากการวิจัย	
กรกฎาคม 2544	บ้าน .อุสตา .ครูที่ไม่ได้	อาหารของปลา, ปลานิล	ล้างบ่อนละกับปลาช่อน	-เลี้ยงปลาทับทีมอย่าง	
จำนวนผู้เจ้าร่วมช่วงปิด	เรือนเกษตร,แน่น้ำนอาชา	กินอาหารบนน้ำ	นไร้นารทำนนาทรานรู้ใน	เพียวเพราะพันธุ์ปลาหา	
เทอมเช้าชั้นเรียน 2 ห้อง	ตมัคร	-การเลี้ยงไก่ (ไก่กระทง) มี	การเล็ชงไก่เพื่อเป็นอาชีพเสริม	ร้ายแต่ช่วงที่จะนำพันธุ์	
เป็นวิชาการเลื้องปลากิน	ขั้นคำเนินการ	สุดรอาหารไก่ส่วนผสม	จนถึงปัจจุบันแม่บ้านไม่ค้อง	ปลาปล่อยไม่สามารถดิด	
10.0	-คงทะเบียน,คงเวลา	ารรถแกร์พรแกกกราหาด	ชื่อไก่เนื้อจะเลี้ยงไก่กระทงรับ	ต่อเจ้าหน้าที่ในการขอ	
	-แบ่งเป็นภาคเช้าเลืองไก่	-การฉีดวัดขึ้น พลลองการ	ประทานเอง	พันธุ์ปลาจึงค้องซื้อเอง	
	สาชิทฉิควัดซินไก่	นิควักซิน	-ลักษณะของไก่กระทงทนต่อ	พาน 1 รถเพ	
100	-กาคบ่ายเลี้ยงปลา	-การปลูกศักนุ้ง	โรคและปีการผสม 3 สายพันธุ์ -ในการอบรมไม่ขนาว	- Tuntseusulusunte	
	uth	-คปากเจราหาอนอนกระก-	คือไก่บ้าน,ใก่เนื้อ,ไก้ไข่	ใน 1 วัน เป็นการคุณตะ	1
	1.ใต้ความรู้เกี่ยวกับการฉีด	มีความค้องการของคลาค	- อาหารของไก่กระทง คือ กาก	สอบถามปัญหามากกว่า	1
	วักซัน	เพราะมาทำเป็นปลาเด็นได้	บในคี, เค็บถูนคี, เริ่,เเรียนน	-พิรอย่างเดือว ไม่ใต้งค	
	2.ใต้ความรู้เสริมการเลี้ยง		ขอมีขาคุเหล็กสูง,และใบบอน		
	าใหล		นซลหานตารพระกากรถมาริเยา		
	3.ได้ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการ		เสริมธาตุเหล็กให้ไก่		
	ฉิควักซัน		-ใต้รับความรู้การฉีควัศซันไก่		

คำเนินงาน สาเนินงาน	เพ็ฒนาการ -มิความรู้แฉพาะบุคคล -ขาลการของบันทึก ระยะ การเขริญเติบโตของปลา โลงะเป็น ขาลการที่สวนร่วมของ เข้า เพื่า แลด ชุมขน -ขาลการมีส่วนร่วมของ เข้า เพลา พุมขน -ขาลการมีส่วนร่วมของ กับขัน -ขาลการที่ส่วนร่วมของ กับขัน -ขาลการที่ส่วนร่วมของ -ขาลการที่ส่วมร่วมของ กับขัน -ขาลการที่ส่วนร่วมของ -ขาลการที่ส่วนร่วมของ กับขัน -ขาลการที่ส่วนร่วมของ -ขาลการที่ส่วนร่วมของ
	- 2 เพื่อนแรก เห็นพัฒนาการ ของปลา -รู้สึกผูกพัน -เ ช่องปลาไม่เกิน 1,000 ตัว -การกินอาหารของปลาจะเป็น เวลาถ้าช่วงฝนตกหรือคำมีต ให้อาหารปลาถีไม่ต่อยกิน -ช่วงประมาณ 8 โมงเร้า แคต ส่องปลาจะกินเขอะ -เรือนรู้จากการสังเกตและลง ปฏิบัติจริง
עמרפע, אשרפע	-เพิ่มจะเลืองปลากินพีช ปลานิล จึงพยายามปลูกมัน สัมปะหลัง,ในบอนจั้นตาม ธรรมชาติ, คันปุ่น -ได้เครื่อนอาหารปลานั้วง เลื่วในท้องถิ่น -สามารถเลื่องปลาได้ดีช่วง ที่น้ำในท่วน ใช้อาหาร 10 วันค่อ 1 กระสอบ คั้งใจจะเลื่องค่อไปเรื่อย ๆ
ระบามแนนทางเมตุขาน การเข้าอบรมให้ความสน ใจเข้าร่วมเค็มเวลา 5.ใต้สูตรการเลี้ยงใก่สูตร ทั้นบ้านค้นชื่งมีใช้ทุนน้อย 6.อาหารเสริมใก่ ที่หาใต้ จากท้องถิ่น	ขั้นตอนเตรียมการ -เตรียมกระชังเรียบร้อย -นำกระชังเรียบร้อย -นำความรู้จะกอบรมเบื้อง สั้นมาใช้ในการเลี้ยงปลา เลี้ยงปลาการเครียมลงปลา ในกระชัง -ปรับอุณหญิของปลา,ใน นำในกระชังต์บอากปลาที่
	3.การเลี้ยงปลา

76.001M1.8001110111	ברחעט זו שאומערטטו	เดอมการ -เกิดกำลึงใจที่จะสานต้อจะใน	
*ลองสัมผัสน้ำ 2 ทนิค	เฉลือผลประ โยชน์	ท้อกอยและจะเชิญชวน	
ครั้งชั่วโมง	เด็กกำหร้ามีส่วนร่วมใน	เพื่อน ๆ จะถ่ายทอดความรู้ที่	
-ลูกปลาขนาดให้เกิน 1 นั้ว	การเลื้องปลา	ได้ไปบอกได้	
มายนก้องเกี่ยงเกี่ยงกับยายุ	เลี้ยงปลาทับทินทินหรา ะช่วง	-จะตั้งเป็นขนานการเลี้ยงปลา	
นองปลาในการเจริญเติบโต นั้นปลาทับทิมมีการนิชม	นั้นปลาพับพิบมิการนิยม	น้ำชีดของจังหวัดนราชิวาส	
ข้นคำเนินการ	กำนนาเละรับประทานมาก	านาริยาโยงกับฝ่ายต่าง ๆ เข้ามา	
-เค็กผู้ชายช่วยคูและจะรับ	2LSM1	ช่วยเหลือได้	
พิคชอบ	*STRTILWA	-ทำให้เกิดการรักสัตว์และจะ	
-ให้อาหารปลาทุกวัน	*สีสวยนำรับประทาน	ไม่กินปลา	
-ให้ยาหาร 3 เวลา เร้า	*ยาหารระคับภัตตาคาร	-เการให้ช้อมูลและการศึกษา	
ואָפַל זפֿין	ปลานิล มิสิคำ,ราคาถูกการ	ช้อมูลที่มีผลเกี่ยวช้องกับการ	
-เมื่อปลาไค 3 นิ้ว เสริมกับ	เกี้ยงดูเหมือนกัน	วิจัยขากสกว.	
ชพิรเพาย พ	-คิดว่าคุ้มกับการถงทุน	-ชาตการประชานจานค่อ	
สิริงองนักเกินรเช่อรเจเด-		ระหว่างผู้ริเริ่มครั้งแรก	
สังเกตจนกว่าจะกินหมด	`		
-อาหารชื่อจากร้านค้าใน			
ช่วงตอนแรกซื้อเป็นกิโล			
และเป็นกระสขบ			

PAGE O PEGGINH INDAM-				
@ 750 ตัว เมื่อเคือน 5.ค.44				0.
และก.ย.45 เป็นจำนวน 2				
P34 .				
والأدا				
-ผลสำเร็งเลี้ยงปลาเด็ก				
ชอบ ถ้าจะเลื้องค่อไปขอให้	71			
เด็กมีส่วนร่วมมากกว่านี้				
เละเป็นเจ้าของ				
-เป็นแรงขูงใจให้เด็ก,				
ที่ปรึกษาหัวหน้าเกษตรกร				
ในหมู่บ้านขอบ่อเพิ่นเลื้อง				ì
เป็นส่วนตัว				
ขั้นตอนคำเนินงาน	- Posusn 16 W.0.44 DBN	นาดทำให้การเป็นในรุชมในปีแรกทำให้ตาม	จากการวิเคราะห์	
אכיצי רצחללוחעקיבנו-	ช่วง คอกไม่เขอะ และผลสุกเดิม แพน	пил	-คินไม่สมบุรณ์,คินแท้ง,	
กานน้ำแล้ง ปรีกษา โจนนม	Terlain	-ผูแล เช้า -เช็น	ดินเหนือว	
נאורנ שטורשטרע	กวามคาดหวังช่วงแรก	רחכוששבנ) ערעונורהכווין-		
-ช่วงปิดเทยมเด็กปลูกแคง	คอนเครื่อมคิน,การสังเกค	น์อย)		
ธบาลัสพลายการคราบถ	น่าจะประสบความสำเร็จ	-การปลูก การใส่ปุ๋ยครงกับ		
(ไม่ได้มาตักครั้ง)	-ปรึกษาเจ้าหน้าที่เกษคร	หลักวิชา		
-ใกติน (เตรียนพร้อม)	(แก้ไขไม่ทัน)			

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน

ประวัติศาสตร์ชุมชน

ชุมชนบ้านโด๊ะนอ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบถมะนังดายอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ภาคใต้ตอนถ่างสุดของ ะเทศไทย ชุมชนบ้านโด๊ะนอ เป็นหมู่บ้านที่มีศูนย์อบรมเลี้ยงคูให้การศึกษาเด็กกำพร้าและผู้ต้อยโอกาสมะนัง ขอ

ทุมชนบ้านโด๊ะนอ เกิดขึ้นเมื่อประมาณ 250 ปีมาแล้ว ผู้ที่เป็นผู้เปิดหมู่บ้านโด๊ะนอ คือท่านเปาะซุนกาเด็ง จุบันอยู่ในอำเภออึ่งอ เป็นผู้ซึ่งมีบริวาร ที่จะต้องดูแลให้ความช่วยเหลือ จำนวนมากและท่านเปาะซุนนี้มีควาย เจ้านวนมาก ซึ่งบริวารจะเป็นผู้เลี้ยง ในปีหนึ่งเกิดโรคระบาด ควายต้องตายเป็นจำนวนมาก ท่านจึงให้บริวารไป ะแสวงหาที่ ทำการเลี้ยงควายใหม่ หลายคนไปเสาะแสวงหาก็ไม่มีผู้ใดได้ที่ จนมีบริวารคนหนึ่งมีทำเลเหมาะแก่ เลี้ยงควาย อยู่ห่างจากนี้ระยะทาง 1 วันเดิน ซึ่งเป็นหมู่บ้านซึ่งไม่มีคนอิสลามอาศัยอยู่ มีเพียงสองดนอาศัยอยู่ซึ่ง เคนที่นับถือ พุทธศาสนา คนแรก ชื่อนายนอ และคนที่สองชื่อนายบุญ ปัจจุบันยังมีบริเวณ หนองน้ำอันเป็น ลังปลาน้ำจืด ที่มีปลาอุดมสมบูรณ์ ชื่อ หนองบุญ (ถูแบแอบุน) ก็ให้ลูกหลานได้เห็นและรำลึกถึงประวัติหมู่บ้าน ทั้งสองท่านนี้ได้เสียชีวิตลง คนที่มาสำรวจเจอพื้นที่จะทำการเลี้ยงควายของท่านเปาะพุนกาเด็งว่าบ้านโด๊ะนอ ดัชื่อบ้านโด๊ะนอจนถึงปัจจุบัน

เมื่อคนของเปาะขุนกาเด็งได้นำควายมาเลี้ยงควายก็ปลอดภัยจากโรคระบาดทุ่งหญ้าก็อุดมสมบูรณ์ เริ่มแรก ร้าดอนบ่ายก็กลับแค่เนื่องจากระยะทางท่างไกลมากเดินทางไปกลับย่อมเหน็ดเหนื่อยจึงสร้างกระท่อมอาศัยและ ปลูกข้าวดูก็เจริญงอกงามจึงตั้งรกรากอยู่ที่นี้ โดยกลุ่มชน ตั้งเดิมและกลุ่มชนที่ย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่นมาจาก ขี่อำเภอซึ่งอ ปัจจุบัน จากสงขลา จากปัดตานี นครศรีธรรมราช กลุ่มชนกลุ่มแรกมีเพียง 11 ครัวเรียน คือ

- บ้านโด๊ะฮัจญีรอมถี (บรรพบุรุษหัวหน้าโครงการวิจัย)
- โต๊ะจูปี
- บ้านโต๊ะสนิ
- บ้านโต๊ะแล๊ะ ข้าขมาจากลูโบะนาขึ้ะ อำ...อยึ่งอ
- บ้านได๊ะแชก็อนงบูงอ อยู่ในหมู่ที่ 5 ปัจจุบัน
- บ้านได๊ะเปาะดิ วอชา
- บ้านโด๊ะฮัจญี่เฮง
- บ้านโต๊ะมาเก เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก
- บ้านโด๊ะลาเด๊ะ รู้จักในนามโด๊ะแชแนง (บรรพบุรุษกำนั้นละหารปัจจุบัน)
- บ้านโด๊ะวอลอดิง โต๊ะอาดี (บรรพบุรุษโต๊ะเล่า)
- บ้านโต๊ะล็อกอ ข้าขมาจากนครศรีธรรมราช

จากการไปศึกษาสอบถามเกี่ยวกับประวัติชุมชนบ้านโต๊ะนอพบว่า หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านที่อุดมสมบูรณ์ ที่ดินปลูกพืชได้ดี มีแหล่งน้ำในหมู่บ้านหลายแห่งสำหรับเป็นที่หาอาหารจากน้ำ ในหมู่บ้านมีท่านผู้ใหญ่สูงอายุคน หนึ่งเป็นที่นับหน้าถือดาของชาวบ้าน ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาปัญหาในหมู่บ้านเป็นผู้ที่ให้การตัดสินเวลาชาวบ้านมี ความจัดแย้งหรือทะเถาะวิวาท ชื่อว่านายมะนอ แต่ทุกคนมักจะเรียกท่านจนติดปากว่าได้ะนอเพราะทุกคนให้ ความเคารพ เชื่อฟัง ชื่อเสียงของท่านจึงเลื่องลือไปถึงหมู่บ้านอื่น เมื่อมีใครมาใครไปก็จะคิดปากเสมอว่าไปบ้าน โด๊ะนอหรือมาจากบ้านโด๊ะนอจึงได้ชื่อบ้านโด๊ะนอจนถึงปัจจุบันนี้ ใกล้ๆ บ้านโด๊ะนอจึงมีแม่น้ำสายหนึ่งซึ่งไหล ภาจากแม่น้ำตันพองมัส มีสัตว์น้ำชุกชมไม่ว่าปลาที่อาศัยในแม่น้ำ ปู กุ้ง พอย แม่น้ำสายนี้ใหลผ่านหมู่บ้านต่างๆ งลายหมู่บ้านใค้แก่ บ้านบูเกะลือชง ก็อบงบูงอเรื่อยไปจนถึงแม่น้ำยะกัง แม่น้ำบางนรา สมัยก่อนจะเป็นทาง ใญจรทางน้ำสายหนึ่งที่ทำให้หมู่บ้านสามารถติดต่อกับตัวเมืองนราชิวาส เดิมเรียก กัวลอ หมายถึง ดิวนรา พ่อค้า ม่ค้า จะนำสินค้าจากตัวเมืองอันใด้แก่ปลาทะเลสด ปลาทะเลเด็ม น้ำบูลู และอื่นๆ มาจำหน่ายในหมู่บ้านและจะ ำอาหารสดจากหมู่บ้านใด้แก่มะพร้าว จ้าวสาร มันสัมปะหลัง ผักผลไม้กลับไปขายในเมืองเป็นอย่างนี้เรื่อยมา นมีครั้งหนึ่งพ่อค้านำน้ำบูดูมาขายใกล้ ๆ บ้านโต๊ะนอไปทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมถึงเมื่อนำน้ำบูดูซึ่ง รรจุลงจากเรือใหญดูจะคว่าพ่อค้าก็สั่งลูกน้องว่าให้ "ชนาตง" หมายความว่า " ให้เอาลังค้ำไม่ให้ลับ " ซึ่งเมื่อจะ ปเก็บเงินเขาก็ถามลูกน้องว่าเก็บที่ไหนบ้าง ลูกน้องก็บอกว่าเก็บที่หมู่บ้านที่เราชนาตงเมื่อวันก่อนซึ่งจุดนั้นก็ได้ อว่า หมู่บ้านขนาดง จนถึงปัจจุบันอันเป็นหมู่บ้านหนึ่งในหมู่ที่ 4 คำบลมะนังตายอ

ทีมวิจัยได้แบ่งกลุ่มนักศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ครูในหมู่บ้าน ตามประวัติศาสตร์หมู่บ้านได๊ะนอ ท่าวว่าเดิมเป็นป่ามีต้นไม้นานาพันธุ์ ที่ดินอุดมสมบูรณ์จะเห็นได้จากหลักฐานที่ท่านโต๊ะขุนกาเด็งส่งคนไปดู ทานที่เพื่อเลี้ยงควาย ซึ่งได้ทดลองปลูกจ้าวได้ดีจนสามารถตั้งรกรากเป็นหมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีสัตว์ป่าชุกชุมอาศัยอยู่ เช่น เสือต่างๆ ถึง ค่าง ไก่ป้า มีเรื่องจริงเล่าให้หัวหน้าทีมวิจัยเมื่อ ง่องเด็กอยู่มีญาติจากหมู่บ้านละหาร อำเภอยิ่งอ จะกลับบ้านจูดแคงแต่ค่ำมืดเสียก่อนมารดาของหัวหน้าทีมวิจัย กว่าค้างที่นี่เฉอะค่ำแล้วกลัวเสีย ญาติพูคดลกๆว่าไม่กลัวเสียไว้ให้เสือมาจะจับใฉนาแล้วเขาก็กลับไปเวลาผ่าน ระยะหลังละหมาดมันริบขณะที่ญาติเดินอยู่มีเสือ 2 ตัว มาแต่ไม่ได้ทำร้ายแค่มาข่วนหลังญาตินึกขึ้นได้ว่าได้ พล่อยๆ ว่าจะเอาเสือใฉนาจึงขอโทษในความปากไม่ดีเสือจึงปล่อย

สมัยหัวหน้าทีมวิจัยเด็กๆ เคยมีเสือมาจับวัวในคอกพาหนีเข้าป่าไป นี่แสดงว่าสัดว์ ป่าไม้ อุดมสมบูรณ์ดี
หมู่บ้านมีแม่น้ำอยู่หนึ่งสายซึ่งใหลจากแม่น้ำต้นหยงมัสผ่านบ้านขนาดง บ้านโด๊ะนอและบ้านถือดง ด้านล
งาร อำเภอยึ่งอ บ้านสุโหงบาลา และใหลด่อสู่แม่น้ำยะกัง มีทุ่งนา ทุ่งหญ้าสำหรับเลี้ยงสัดว์ ที่เพาะปลูก
วดจนสวนผลใม้ ได้แก่ สวนทุเรียน เงาะ ยางพารา ที่สำคัญมีสวนสองกอง ส่วนประวัติเกี่ยวกับการเพาะปลูก
เหมู่บ้านโด๊ะนอดินอุดมสมบูรณ์มากปลูกข้าวได้ดีปลูกพืชยืนต้นก็ได้ผล จากการบอกเล่าของนางคอสีเข้าะ
มมะลี ว่าเมื่อ 40 ปีที่แล้วการปลูกมะพร้าวค้องนำพันธุ์มะพร้าวจากยิ่งอ ซึ่งนำพันธุ์ที่งอกแล้วมาทำการเพาะ
นแต่เนื่องจากมะพร้าวหายากจึงต้องค่อยๆ ผ่านำส่วนที่ไม่มีรากมาประกอบอาหารส่วนด้านบนมาบรรจงปลูก
สามารถปลูกได้ปัจจุบันยังมีอยู่ให้ลูกหลานได้กินอยู่ เมื่อเวลาล่วงเลขมานับจำนวนหลายปีความสมบูรณ์ของ
น้ำก็ลดน้อยดอยลงประกอบกับการพัฒนาทางด้านการเป็นอยู่ของทางราชการทำให้ความสมดุลของธรรมชาติ

าคลง เช่น การสร้างถนนสายหนึ่งในหมู่บ้านเพื่อติดต่อกับหมู่บ้านอื่นๆ การถางสวนยางเก่าเพื่อปลูกสวนยางพันธุ์ ใและการตื้นเงินของแม่น้ำลำธาร

ในเรื่องการสร้างถนนสายหลักในหมู่บ้านทำให้น้ำระบายออกสู่ทะเลช้า เป็นเหตุให้ฤดูฝนน้ำทำวมที่นาของ โระชาชนเสียหาย เกือบทุกปีประชาชนต้องซื้อข้าวกิน ปัจจุบันประชาชนเลิกทำนาหันมาประกอบอาชีพอื่น เช่น โาสวนผลไม้แต่มีจำนวนไม่มากที่มีที่ดินเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่รับจ้างตัดยาง ดังนั้น ประชาชนวัยทำงานจึงไป างานที่ประเทศเพื่อนบ้านคือประเทศมาเลเซียนี่ คือแรงผลักดันอันหนึ่งที่ทำให้เกิดศูนย์อบรมการเลี้ยงดูให้การ ใกษาเด็กกำพร้าและผู้ด้อยโอกาสมะนังตายอขึ้น

การศึกษาของชุมชนนี้ จากการสอบถามและประสบการณ์ของคณะทีมวิจัยคือนางรอซีคืะ หะยืมะเช็ง
เยงานว่า การศึกษาของคนในชุมชนนี้ผู้มีความรู้ทางด้านศาสนาจะสอนและอบรมให้กับเพื่อนบ้านโดยจะสอน
ระมหาคัมภีร์อัลกรุ -อานแก่เยาวชนและคนทุกคนในหมู่บ้านตลอดจนการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ โดยไม่ต้องเสียค่า
ง ๆ แต่ผู้เรียนก็มีน้ำใจมอบรางวัล อาจเป็นของกินของใช้เล็กๆ น้อยๆ หรือให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จนต่อมาประมาณ 50 ปีผ่านมา (พ.ศ 2495) มีโรงเรียนสอนศาสนา (ปอเนาะ) เกิดขึ้นในหมู่บ้าน โด๊ะครู
วนายสัจญี่ฮาซัน หรือชาวบ้านเรียกโต๊ะเอ็นคิ เพราะเรียนจากประเทศอินเคียสอนอัลกรุ- อานและอัล- กิศาบ ที่
เค้ญจะมีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนนี้ด้วย โดยจะมีครูที่ทางราชการส่งมาช่วยสอน ซึ่งเป็นการสอนควบคู่
เม้ญและศาสนา โดยมีครูคนแรกชื่อครูวัน(ไม่ทราบนามสกุล) และต่อมาก็เป็นครูอับคุลรอฮิม หะยีมะเซ็ง เป็น
ุสอนภาษาไทย

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนบูรณะอิสถามโต๊ะนอ ปีพ.ศ 2524 ได้รับบริจาดที่ดินจากกำนันชื่อ
เคุถถาเตะ และญาติพี่น้อง อยู่ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จำนวน 23 ใร่ จึงใต้จัดตั้งโรงเรียนสอนศาสนา "ปอเนาะ"
ยมีชาวบ้านมาช่วยกันสร้างโรงเรียนส่วนหนึ่ง อีกส่วนจ้างช่างมาสร้าง ซึ่งใช้เวลาในการสร้างตั้งแต่ ปีพ.ศ 252529 ส่วนชาวบ้านในพื้นที่จะเรียกโรงเรียนว่า "ปอเนาะ" หรือ "ซูงา" คือ แม่น้ำ เพราะโรงเรียนตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ โดย
เฉมัรสุรุ หะยือับคุลเลาะเป็นเจ้าของโรงเรียน เหตุผลของการเลือกที่ตั้งของโรงเรียนของเจ้าของโรงเรียนคือ ใต้
นประสบการณ์จากการบอกเล่าของเจ้าของปอเนาะ อื่นว่า ส่วนใหญ่ปัญหาที่พบมากจะเป็นเรื่องขาดแคลนน้ำจึง
วกทำเลที่อยู่ใกล้น้ำและเริ่มแรกมีเขาวชนในพื้นที่เกือบทุกอำเภอของจังหวัดนราธิวาส ที่จบการศึกษาใน
คบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเข้ามาเรียนต่อด้านศาสนา อายุ ตั้งแต่ 12 ปี มิสมาชิกที่อยู่ในความดูแล 41
เงิ้นไปทั้งผู้ชายและผู้หญิง โรงเรียนได้ดำเนินการมาด้วยดีและมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากการให้ความร่วมมือ
ะช่วยเหลือจากหน่วยงานราชกาว ให้การช่วยเหลือด้านการอบรม วิชาการ พ่อด้านักธุรกิจ ช่วยด้านอาหาร
วสาร) หน่วยงานเอกชน ด้านทุนการศึกษา และขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนสอนศาสนา ปีพ.ศ 2529 และได้รับ
หมูญาตจัดตั้งโรงเรียนสอนศาสนา ซึ่งได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

- -มือาคารที่แข็งแรงอย่างน้อยสูง 3 เมคร
- -แปลนที่ผ่านวิศวกรสามัญเป็นผู้รับรอง
- -มีครูบรรจุดามระเบียบ ของ สช.
- -หลักสูตรศาสนา ตั้งแค่ชั้น ปีที่ 1-7 (อิบติดาอี 4 ปี ,มูตาวัชซีค3 ปี)

โดยมีครูสอนศาสนาจำนวน 5 ท่าน (อุสตาส) และเด็กจำนวน 100 กว่าคน ซึ่งทางโรงเรียนก็ไม่ได้รับการ สนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเนื่องจาก จดทะเบียนหลัง ปีพ.ศ. 2517 บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนเริ่มแรกคือ จัดหาทุนในการเลี้ยงดูเด็ก โดยได้รับความอนุเคราะห์จากพ่อค้าจ้าวสารโดยส่งข้าวสารให้ต่อเดือนประมาณ 1 ถึง 7 กระสอบ และรับบริจาคจากหมอแวด็อราแม รวมทั้งนักการเมืองท้องถิ่น มีการอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นคน คืของสังคม โดยกลางวันเรียนตามดาบเรียนปกติ ส่วนตอนกลางคืนมีการสอนการอ่านอัรกูรอ่าน โดยมีครูแบ่ง วรยามในการให้การอบรม โดยมีการแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็นกลุ่ม 7 คน ซึ่งแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดขอบ คือ หัวหน้า าลุ่ม, รอง, สมาชิก ให้มีการบริหารดูแลซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้การศึกษาด้านศาสนาและสามัญรวมทั้งวิชาชีพร่วม วับหน่วยงานศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองนราธิวาส, ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน, วิทยาลัยเกษตร เละ พัฒนาชุมชน

ปีพ.ศ.2533 ได้รับความจำนงค์จากผู้ปกครองให้เปิดรับเด็กกำพร้าและยากจนที่มีความประสงค์จะเรียน จึง ได้ทำการรับเด็กกำพร้าและยากจน ซึ่งมีระบบการเรียนการสอนเช่นเดียวกับเด็กปกติ และใช้ชื่อว่า "โครงการอบรม ลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็กยากจน โดยมีสมาชิก 41 คน ซึ่งใช้ระบบการเรียนนอกระบบ คือร่วมมือกับศูนย์การศึกษา เอกโรงเรียน โดยมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองเข้าไปจัดการศึกษานอกระบบคือสอนวิชาสามัญ ในมัธยมศึกษาตอนด้นและมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่6 เป็นค้นมาโดยมีการเรียนการสอนอาทิตย์ ะครั้ง และมีการส่งครูในศูนย์ฯไปอบรม พร้อมกับมีครูมาจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง งหวัดนราธิวาส มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ขณะนั้นได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เป็น เงิน 20% ของ านวนนักเรียน ซึ่งได้นำเงินจำนวนนี้มาเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือนครูซึ่งตกเฉลี่ยต่อคนไม่เกิน 1,500 บาท

เมื่อปีพ.ศ.2537 เปิดสอนระดับปวช .พิเศษ หลักสูตร 3 ปี ของวิทยาลัยเกษตรป่าไผ่ ทั้งพานักเรียนไปอบรม งวิทยาลัยเกษตรและอบรมที่โรงเรียนและเปิดสอนวิชาชีพโดยเปิดสอนวิชาชีพโดยศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน โดย โครับนักเรียนชายเรียนในสาขาช่างไฟ,ช่างเชื่อม,ช่างยนต์เล็ก ส่วนนักเรียนผู้หญิงเรียนวิชาอาหารและโภชนาการ ละหน่วยงานศูนย์พิกุลทอง ได้สอนวิชาจักสานและการทำกระเป้า จากผักตบชวา

เมื่อพ.ศ 2539 เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจผู้ให้การสนับสนุนทั้งหลายก็ประสบปัญหาและขอหยุดการ นับสนุนทั้งหลาย โรงเรียนจึงประสบปัญหาขาดแคลนอาหาร ซึ่งต้องใช้ข้าวสาร 4 กระสอบ ต่อ 1 สัปดาห์ จาก เนวนสมาชิก 204 คน และมีแนวโน้มว่าจะตั้งเป็นมูลนิธิ โดยทำเรื่องผ่านอำเภอ และจังหวัดไปยัง สำนักงาน ผนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ซึ่งต้องมีการโอนทรัพย์สิน ที่ดิน อาการเรียน เงินทุนที่จะจดทะเบียน ซึ่งได้รับเงินช่วย เลือจากคุณหมอแว เป็นเงินจดทะเบียนมูลนิธิ จำนวน 300,000 บาท

เมื่อปีพศ.2540 เปิดสอนวิชาสามัญซึ่งทางโรงเรียนก็ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเนื่อง
าก จดทะเบียนหลัง ปีพ.ศ. 2517 ซึ่งถ้าโรงเรียนประสงค์จะเปิดต้องจัดหาครูให้ตรงตามที่ทางการกำหนดคือ
อนุปริญญา และปริญญามีวุฒิครู ครูใหญ่ต้องมีวุฒิการบริหารและอาคารผ่านเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด โดย
ที่สอนก็ไม่มีงบอุดหนุนแต่ก็มีการเรียนการสอนต่อไปเพราะเป็นความตั้งใจของชาวบ้านจึงมีการสอนต่อไป
เมื่อปีพ.ศ 2541 ได้จดทะเบียนเป็นมูลนิชิโรงเรียนอิสลามบูรณะโด๊ะนอ ซึ่งถือว่าเป็นโรงเรียนการกุสล
เมื่อปีพ.ศ 2542 เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์เด็กกำพร้ามะนังตายอ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำ

ครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม (SIF) เพราะคิคว่าถ้าขอในนามของโรงเรียนจะ มีผ่านเพราะเป็นสถานศึกษาของคนใคคนหนึ่งและได้รับคำแนะนำจาก อาจารย์บงกช นภาพงษ์ จากสำนักส่งเสริม ละศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสงขลานรินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในการเขียนโครงการว่า ต้องมีพื้นฐานเด่น ๆ จึง ใหยิบยกเรื่องการเลี้ยงคูเด็กกำพร้า และจัดตั้งเป็นโครงการศูนย์เด็กกำพร้ามะนังตายอโดยไม่ได้จดทะเบียนหรือตั้ง โอย่างใด

เมื่อปีพ.ศ 2543 มีจำนวนสมาชิก 354 คน ซึ่งมีความเคือนร้อนพอสมควร แต่ทางคณะกรรมการพยายาม เขคนเองโดยการไปติดต่อเจ้าของบ่อปลา ใกล้ ๆ ศูนย์พิกุลทอง เพื่อทำการเลี้ยงปลาที่โตเร็วใช้อาหารจากพืช เช่น มันสัมปะหลัง คือ ปลานิล ซึ่งโดได้ขนาดก็จะขยายพันธุ์เอง ไม่ด้องลงพันธุ์ใหม่ โดยในการดำเนินการทาง ของบ่อจะคิดค่าเช่า 500 บาทต่อปี จำนวน 9 บ่อ ซึ่งทางศูนย์ขอความช่วยเหลือจากปูยูฟาร์มดากใบให้การแนะนำ ยเหลือด้านการเลี้ยงปลาก่อนหน้าที่จะเช่าบ่อปลาที่พิกุลทอง ทางศูนย์ใด้เสนอโดรงการสนับสนุนจากสำนักงาน งทุนเพื่อสังคม (SIF) ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาอาชีพเพื่อพึ่งตนเอง ซึ่งมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 1. กิจกรรมคหกรรม อาหารและเสื้อผ้า
  - ผลจากกิจกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นข่างไปแล้วหลายคน
  - -มีการขยายผล โดยการอบรมแม่บ้านและนักเรียนเมื่อเดือนมีถุนายน 2545 โดยการตัดเย็บกางเกง
  - -เกี่ยวกับอาหารได้เชิญวิทยาการมาสอน ผลได้มีการจัดทำขนมจำหน่ายและเป็นการสร้างอาชีพเสริม
     ให้กับเด็กในศูนย์ในปัจจุบัน
- แปลงเกษตรบนปากบ่อ ไม่สามารถเดินต่อได้เพราะบ่อที่ขุดจะเกิดการทรุดตัว เพราะเป็นดินปนทราย ประกอบด้วย การเลี้ยงไก่ไข่ เกษตรปลอดสารพิษ การเลี้ยงปลากินพืช การเพาะเห็ต ซึ่งมีคณะ กรรมการของศูนย์เด็กกำพร้าเป็นครูที่สอนศาสนาจำนวน 5 คน
- ฟาร์มเอนกประสงค์ ซึ่งมีกิจกรรมการเลี้ยงไก่ไข่ซึ่งเลี้ยงไก่ได้ 2 รุ่น และทุนในการคำเนินการหมด และได้บทเรียนว่า การเลี้ยงไก่ดันทุนสูง ถ้าจะเลี้ยงให้มีกำไรด้องเลี้ยงอย่างค่ำ 500 ตัวขึ้นไป

ปี พ.ศ.2545 ปัจจุบัน มี ครูสามัญ 16 คน จบจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สถาบันราชภัฏ ครูสอนศาสนา 25 คน ส่วนมากเป็นสิษย์เก่า ต่อไปจะมีการประกันคุณภาพให้สอดคล้องกับ บายของ สช. และครอบคลุมกับสำนักงานการศึกษา ภายในปีพ.ศ 2540 ใช้หลักสูตรใหม่ ดังนั้นภายใน ศ 2548 ต้องมีการประกันคุณภาพให้ผ่านทั้ง 2 หาว่ายงาน

ไกษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง - อาณาเขต

ทดง - อาณาเจก หมู่บ้านโต๊ะนอตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ค้าบลมะนังตายอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ภาคใต้ มถ่างของประเทศ

ทิศตะวันตก จรดหมู่ที่ 6 บ้านจดแดงและบ้านปลาวี ทิศตะวันออก จรดหมู่ที่ 5 บ้านสุไหงบาลา ทิศเหนือ

จรดหมู่ที่ 4 บ้านถือคอนอง ค.ละหาร อ.ยิ่งอ

ทิศใต้

จรดหมู่ที่ 3 บ้านบือแนแล

ฏมิอากาส ฝนตกชุกน้ำท่วม ฤดูแล้งก็แล้งน่าดู แค่อากาศสคชื่นสบายน่าอยู่มาก

การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน

รูปแบบคั้งเดิมก็พอมือผู้บ้างแค่ก็เก่าแก่มาก บางครัวเรือนรื้อช่อมแขมหรือรื้อบางส่วน และต่อเดิมใหม่เพื่อ **มสภาพให้อาศัยอยู่ได้**

รูปแบบใหม่มีสำหรับผู้ที่บ้านตั้งเดิมไม่อาจจะพ่อมแชมได้ หรือเมื่อแบ่งมรดกก็ดกเป็นของญาติพี่น้องคนอื่น งคนก็ล้องสร้างใหม่ หรือมีบ้านสร้างใหม่ใช้ปูนซีเมนต์ผสมกับไม้ ส่วนบ้านที่ทำด้วยใ**บ้ล้วน**มีเป็นส่วนน้อย เส้นทางคมนาคมการติดต่อภายนอก

เดิมเป็นถนนดินแดงธรรมดา ต่อมาได้สร้างเป็นถนนถูกรังเมื่อปีพ.ส 2523 ยาว 3,000 เมตร และใน .ศ 2535 สร้างถมนลาคยาง ยาว 300 เมตร อีกสายหนึ่งยังคงเป็นถมนดินแดง ยาวประมาณ 2 ก็โถเมตร ซึ่ง เป็นถนนสายสำคัญอีสายหนึ่งรออย่แล้ว

การศึกต่อภาชนอก

- ไม่มีรถประจำทาง
- ไม่มีโทรศัพท์บ้าน
- มีคู้ไทรศัพท์สาธารณะที่บ้านขนาคง 1 คู้ (เพิ่งคิดตั้งเมื่อเคือนมีนาคม 2545) ประชากรต้องอาศัยมือถือซึ่งมีใช้ตามแรงโฆษณา

าาพทางสังคมและวัฒนธรรม

ประชากร

หมู่บ้านโต๊ะนอมีจำนวนครัวเรือน 183 ครัวเรือน บ้าน 150 หลังคาเรือน ประชากรทั้งหมด 827 คน 397 คน หญิง 430 คน ขนาดและวัยของประชากร มีดังนี้

1 5u - 3 1 จ้านวน 42 คน 3 11 - 6 11 ข้านวน 41 คน 6 1 - 12 1 จำนวน 121 คน 12 1 - 14 1 จำนวน 99 คน 15 1 - 18 1 จำนวน 134 คน 18 1 - 501 ข้านวน 213 คน 50 11 - 6011 60 ปีขึ้นไป จำนวน 60 คน รวม 808 คน ศาสนาและความเชื่อถือ บับถือศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด

สภาพสังคม ยังคงเป็นสังคมแบบชนบท ห่างใกลความเจริญ สิ่งอำนวยความสะดวกเข้ามาไม่ถึง สภาพ รอบครัวแบบครอบครัวขยายเป็นส่วนมาก ความสัมพันธ์ระหว่างคนในหมู่บ้านมีความสัมพันธ์แบบพี่แบบน้อง ่อ ยังคงมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพราะคนในหมู่บ้านจะมีความสัมพันธ์ ทางสายโลหิตกันส่วนใหญ่ ทำให้ ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและเหนียวแน่น มีน้ำใจเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความรักความเห็นใจ ความเสียสละ ่าให้กลายเป็นระบบอุปถัมภ์ขึ้นในหมู่บ้าน อย่างเห็นได้ชัด ผู้นำตามธรรมะ คือผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจด้าน าสนา และเป็นผู้ที่มีคุณธรรมมีอามานะฮ์ (หมายถึงมีความรับผิดชอบ)

ระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎเกณฑ์ของชุมชน ในชุมชนบ้านโต๊ะนอ กฎเกณฑ์หรือระเบียบต่าง ๆ ที่ถือปฏิบัติ
ะมีรากฐาน ทางศาสนาเป็นหลัก หรือแม้แต่วิถีประชาก็มาจากศาสนาเช่นกัน หรือแม้แต่การแบ่งมรดก หรือ
เร้พย์สินก็จะแบ่งตามหลักศาสนา การจัดการในชุมชน การจัดการความขัดแย้ง ความผิด บทลงโทษ และลง
ทษและการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยการจัดการความขัดแย้ง ความผิด บทลงโทษ การสงโทษการจัดการเรื่อง
หล่านี้ จะขึ้นอยู่กับความขัดแย้งของแต่ละเรื่อง ความขัดแย้งระหว่างผู้ใดกับผู้ใด เช่น ถ้าความขัดแย้งระหว่าง
พื้อนบ้าน ก็เพื่อนบ้านด้วยกันจะช่วยจัดการให้ หรือหากว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็จะให้อภัยซึ่งกันและกัน แต่
าเรื่องรุนแรงก็จะให้อิหม่ามเป็นผู้จัดการ หรือถ้าเรื่องร้ายแรงก็จะให้ผู้ใหญ่บ้าน (สารวัติกำนันเป็นผู้ดูแลจัดการ
ต่ถ้ารุนแรงไม่อาจจะปรับความเข้าใจกันได้ก็จะส่งเรื่องถึงสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด)

บทลงโทษ จะเป็นไปตามความผิด เช่น การชดใช้ การขอโทษ การตอบแทน การตอบัต คือการเสียใจ อการกระทำความผิดและระลึก ตั้งใจว่าจะไม่ทำความผิดซ้ำในครั้งค่อไปอีก

ภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในหมู่บ้านคือ ภาษามลายูท้องถิ่น แต่คนรุ่นใหม่เลือกใช้ภาษา เล้กษณะผสมผสานระหว่างภาษาไทยและภาษามลายูท้องถิ่น

การศึกษา

การศึกษาในระบบ มีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน 2 โรงเรียน โรงเรียนระคับประถมศึกษา ซึ่งเป็น คบังคับ 1โรง ระดับมัธยมศึกษา 1 โรงซึ่งเปิดดำเนินการสอนควบคู่ศาสนาและสามัญ ส่วนระดับวิทยาลัยยังไม่ ประชาชนด้องออกไปศึกษายังกรุงเทพฯ ต่างจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง หรือถ้าจะศึกษาต่อระดับ ปวช. -ส. ก็เข้าศึกษาต่อในตัวจังหวัด

- มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 1 โรงเรียนคือ โรงเรียนบ้านโด๊ะนอ ตั้งเมื่อ พ.ศ 2490 ปัจจุบันมี 9 คน มีนักเรียน 120 คน
- โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 โรงเรียน เป็นโรงเรียนเอกชนตอนศาสนาอิสถามควบคู่สามัญ

  10 เดือนพฤษภาคม พ.ศ 2544 ได้รับใบอนุญาตเมื่อ พ.ศ 2529 ปัจจุบันมีครู อุสตัส 50 คน นักเรียน 270 คน

  การศึกษานอกระบบ มีศูนย์ฯ การเรียนชุมชนในหมู่บ้าน คือศูนย์การเรียนชุมชนมะนังตายอ ตั้งอยู่ใน

  เอิสถามบูรณะได้ะนอ โดยทั้งสองระบบร่วมมือกัน จะเปิดสอน ระดับประถมจนถึงระดับมัชบมศึกษา

  าย และจะเปิดสอนสายอาชีพโดยจะร่วมมือกับศูนย์ฯ เด็กกำพร้าผู้ด้อยโอกาสมะนังตายอ ซึ่งจะมีการสอน

  ราต่าง ๆ เช่น วิชาตัดเย็บเสื้อผ้าอาหารและโภชนาการ

สาธารณสุข

ในหมู่บ้านไม่มีสถานีอนามัย คนในหมู่บ้านด้องไปใช้บริการทางสาธารณสุขที่หมู่ที่ร บ้านสุโหงบาลา
หมู่ที่! บ้านมะนังตาหยี หรือไปโรงพยาลบาลราชนครินทร์ นราชิวาส หรือชื้อยาตามร้านขายกาแฟ ยาตามร้าน
ายยาในเมือง หรือก็อาจจะไปใช้บริการจากคลีนิคในเมือง ปัจจุบันประชาชนจะใช้บริการ 30 ปี รักษาได้ทุกโรค
ร้อบทุกครัวเรือน นอกเสียจากผู้มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลก็จะใช้บริการโรงพยาบาลสถานีอนามัยมะนังดายอ
นหมู่บ้านโด๊ะนอ จะมีหมอแผนโบราณอยู่ด้วย โดยเฉพาะหมอกระดูก กระดูกหัก แตก เดาะ หรือเส้นเอ็นต่าง ๆ
งมีชื่อเสียงมากพอสมควร

วัฒนธรรมและประเพณี

วัฒนธรรมประเพณีที่คำรงรักษาไว้หรืออนุรักษ์ พื้นฟูขึ้นมาใหม่

การแต่งกาย : แต่งกาย แบบมุสลิม มาลายู

การแต่งงาน : นิก๊ะฮ์ แบบมุสถิม

การอากีเกาะ : การทำบุญรับบุตรกำเนิดใหม่ อายุ 7 วัน

การสุนัต : ขถิบอวัยวะเพศชาย อายุระหว่าง 1 วัน - 10 ปี เป็นอย่างการทำงานตามหลักศาสนา จุบัน จะมีการทำที่โรงพยาบาล โดยเฉพาะโรงพยาบาลอบบุชีนา ในด้วเมือง หรือชุนิก หมู่การกุศลดามมัสยิด งๆ

วัฒนธรรมประเพณีที่เปลี่ยนแปลงไปหรือการสืบทอด

- การแห่ข้าง เป็นสิบ ๆ เชือก
- รำฮีนา ตาเรกฮีนา ในคนเจาะหู ถูกสาวหรือเข้าสุนัคบุตรชาย ซึ่งจัดยิ่งใหญ่กว่างานแต่งงาน
- ปาตงฮีนา จะมีลักษณะคล้าย ๆ ลำตัดของภาคกลาง ส่วนใหญ่ใช้เวลาทำพิธีเข้าสุนัต
- พิธีเจาะใส่ต่างห
- งานลงแขกการเกี่ยวข้าว
- งานคอตัมอัลกรูอาน : ทำพิธีสำหรับคนที่อ่านพระมหาคัมภีร์จบเล่ม เพื่อแสดงความอินดี
- งานตาเระ ชลาเปะ เล่าคำนาน ใช้รือบะ ชอเนื้อเพลงเป็นคำนาน
- งานขึ้นบ้านใหม่ จัดใหญ่กว่างานมงคลสมรส
- การละเล่นที่ซึ่งใหญ่ เช่น กรือโตะ การแข่งใบพัค ช่วงหลักเก็บเกี่ยวข้าวใหม่ ลูกข่างคือแป คือลูกข่างขนาดใหญ่เวลาแข่งใช้ชนบนฝ่ามือ

ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการ และระบบกรรมสิทธิ์

4.1 ดินและความเปลี่ยนแปลง

เป็นดินร่วนปนทรายบ้าง เป็นดินเหนือวบ้าง บางแห่งเป็นดินแดง หรือดินลูกรังก็มี ดินแต่ละชนิดเกิด ลื่ยนแปลงเนื่องมาจากในส่วนนี้ เสื่อมความสมบูรณ์ ขาดชาดุอาหารการใช้ประโยชน์และความเหมาะสม ไระโยชน์ในที่ดิน นับว่าใช้ประโยชน์ได้พอสมควร เช่น ประชาชนจะโค่นสวนยางเก่า เพื่อปลูกยางพันธุ์ - จะดั้งอกตั้งใจปลูกดันไม้เศรษฐกิจดือดันลองกอง ไม่ว่าที่ดินว่างบริเวณบ้านหรือสวนที่รถ ๆ ก็จะพยายาม ากลองกองทั้งหมด ทั้งนี้เพราะลองกองให้รายได้เสริมแก่ประชาชนมาก ความเสื่อมโทรม สาเหตุและผลกระทบ งามเสื่อมโทรม ที่ดินส่วนใหญ่ ไม่ได้เสื่อมโทรมเท่าไรนัก เพราะการเพาะปลูก ไม่ค่อยจะใส่ปุ๋ยเคมีมากนัก จะใส่ปุ๋ยเคมือย่างจริงจัง ก็จากสำนักงานสงเคราะห์ที่ดินเท่านั้น เพราะเหตุนี้ไม่ค่อยเสื่อมโทรมเท่าใดนัก

การถือครองที่ดิน ,กรรมสิทธิ์ ส่วนใหญ่จะถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินจากการได้รับมรดก จากการซื้อ เรมสิทธิ์จะมีหนังสือสำคัญสำหรับการถือครอง เช่น นส.3ก แต่บางรายก็จะถือกรรมสิทธิ์โดยที่จะรับทราบกัน เยทั่วไปในหมู่บ้านว่านี่เป็นที่ดินของผู้ใดแม้จะไม่มีโฉนคที่ดินก็ตาม

4.2 แหล่งน้ำ

มีแหล่งน้ำธรรมชาติสายสำคัญ คือ แม่น้ำสายที่ไหลมาจากตันหยงมัสไหลสู่แม่น้ำยะกัง และมีแหล่ง หนองไอ้บุญ หนองมีแย การจัดการน้ำ ระบบชลประทานไม่มี

การใช้ประโยชน์ จากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค /อุปโภค คนในชุมชน มักไม่ค่อยนิยมใช้ แหล่งน้ำ เรมชาติมาบริโภคหรืออุปโภค ทั้งนี้เพราะประชาชนจะขุดบ่อเป็นของตนเอง หรือจะขุดบ่อที่สวน การใช้น้ำเพื่อ เรเกษตรกรรมไม่มีเพื่อธุรกิจและอุดสาหกรรมไม่มี

แม่น้ำไม่มีการเสี่ยมโทรม แต่หนองน้ำมีการเสี่ยมโทรมบ้างเนื่องจากเกิดการทับถมทำให้เกิดการตื้นเขิน ตว์น้ำจึงไม่มีชุกชุม เช่นแต่ก่อน

แหล่งน้ำที่ดื้นเขิน ได้แก่ หนองใช้บูญ หนองมีแย ส่วนแม่น้ำเกิดการคื้นเขิน เฉพาะหน้าแล้ง ส่วนเวลา ลูปกติ ก็กลับสภาพเหมือนเดิม นับว่าแหล่งน้ำไม่เสื่อมโทรมนักการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ - ไม่มี ป่าไม้และป่าชุมชน - ไม่มี

ผลการคำเนินงาน

- 5.1 ขั้นตอนการเครียมการจัดกิจกรรม ได้แก่การเตรียมบุคลากร การคำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ อทีมวิจัย ทีมที่ปรึกษาโครงการวิจัย ทีมผู้คำเนินการซึ่งประกอบด้วย นักวิจัย และอาสาสมัครปฏิบัติจริง าาคสนาม)
- 5.2 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่การเตรียมการจัดซื้อจัดจ้าง การพิจารณาคัดเลือก การเตรียมพื้นที่เพื่อ พาะปลูกและเพื่อสร้างกระชัง ซึ่งอาสาสมัครปฏิบัติจริงภาคสนาม มีดังต่อไปนี้

กิจกรรมปลูกผัก

- นายวันอิบรอฮิม อับคุลกอเคร์ รับผิดขอบแปลงผักแปลงที่ 1 เป็นสิษย์เก่าของโรงเรียนและเป็น ายดูแลงานไฟ , น้ำของโรงเรียน
- นายอุสมาน สะอี รับผิดชอบแปลงที่ 2/1 เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนและเป็นอุสดาสสอนศาสนา เก่นักเรียนศาสนาในโรงเรียนและสอนคอมพิวเตอร์แก่นักเรียนสามัญ นักเรียนศาสนาในโรงเรียน
- นายอาแวโซ๊ะ หะยีสะอุ รับผิดขอบแปลงที่ 2/2 เป็นสิษย์เก่าของโรงเรียนเป็นฝ่ายอาคารสถานที่ เองโรงเรียน
  - นายมุณีรุคคืน หะขีอับคุลเลาะ สมาชิกสูนย์ฯและเป็นนักเรียนรับผิดชอบแปลงที่ 3

- นางอาชีซะ จะปะก็ชา เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านฯและเป็นอุสตาสะห์ สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน บผิดชอบแปลงผักแปลงที่ 4/1
- นางชาลือมา มาสะมาแอ เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน , สมาชิกสูนย์ฯและเป็นครูสอนวิชาตัดเย็บเสื้อผ้า นสูนย์ฯ รับผิดชอบแปลงผักแปลงที่ 4/2
- นายมะถาเย็ง ยามา ประชาชนในหมู่บ้านชนาดง หมู่ที่ 4 และเป็นผู้ดูแลความสะอาดของโรงเรียน บผิดชอบแปลงผักที่ 5/1
- 8. นายอับคุณเฉาะ ยามา เป็นสิษย์เก่าของโรงเรียน เป็นอุสดาสสอนอิสถามศึกษาในโรงเรียน และ ในผู้นำศาสนาในหมู่บ้าน รับผิดชอบแปลงผักที่ 5/2 แปลงทั้งหมดมีเนื้อที่ 3 ไร่เศษ แบ่งเป็นแปลงย่อย ๆ ได้ 5 ปลง อาสาสมัครงบางคนรับผิดชอบ 1 แปลง บางคนรับผิดชอบครึ่งแปลง
- 5.3 ขั้นตอนการประชุมขึ้นจง สร้างความเข้าใจ การขอความร่วมมือตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น ละสมาชิกในศูนย์

ทีมวิจัยมะนังตายอ ได้ประชุมชี้แจงและขอความร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่

- กลุ่มแม่บ้านโด๊ะนอ จำนวน 40 คน ในจำนวนนี้ มีนางสีดีรอเม๊าะ ราดุ สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ด๊ะนอ เป็นภรรยาผู้ช่วยสารวัตกำนันหมูบ้านโด๊ะนอ ให้การสนับสนุนโครงการวิจัยด้วยการเข้าร่วมประชุมและ ห้พันธุ์ผักบุ้ง แก่โครงการๆจำนวน 1 กระป้องใหญ่
- ปลัดอบต.มะนังตายอ คนแรก(ปัจจุบันย้ายแล้ว) ท่านให้การสนับสนุนด้านข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับ
   ระชาชนในหมู่บ้านโด๊ะนอและให้ข้อมูลวิชาการ เช่น การดิดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- นักเรียนในศูนย์ให้การอบรมวิชาการเกษตรเรื่องการเลี้ยงปลา การปลูกผัก คลอดโครงการ 4
   รั้ง และเป็นหูเป็นตาให้กับโครงการ
- 4) ศิษย์เก่า เป็นตัวจักรสำคัญในการให้โครงการคำเนินตามวัตถุประสงค์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร ไฎิบัติจริงภาคสนาม, เป็นผู้ประกอบกระชัง , เป็นผู้คัดเลือกพันธุ์ปลาที่จะลงเลี้ยงในกระชัง และ เป็นผู้ดูแลกระชัง
  - 5) ผู้ปกครองนักเรียน เป็นที่ปรึกษาแก่โครงการและประเมินกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรม
- 6) ทีมวิจัย คณะทำงาน ประชุมแก้ปัญหา ประชุมเพื่อก้าวต่อไป ซึ่งทุกคนทำงานอย่างทุ่มเททั้ง กลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา เป็นตัวยืดเหนียวการคำเนินการกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรม

ความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจในกิจกรรมทั้งสองกิจกรรมมาก ข่างเห็นได้ชัดคือ จากการให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม การให้การช่วยเหลือโครงการเป็นผลอันเนื่องมา กกผู้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมไม่ได้เป็นของผู้ใดผู้หนึ่ง แต่เป็นของผู้ที่ด้อยโอกาส เด็กกำพร้า ตลอดจนผู้ที่ กมควรให้การช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่ง คือ ผู้สูงอายุ และหญิงหม้าย เป็นผู้ที่สังคมต้องให้การช่วยเหลือตามหลักแห่ง อัสลาม

ผลการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม/แผนการ ตำเนินงาน	ผลการดำเนินงานที่ เกิดขึ้น	วัน⁄เดือน∕ปี ที่ลำเนินการ ฮอานที่	ผู้เข้า ร่วม (คน)	หมายเหตุ`
1	ใค้รับสัญญา	เลขที่ RDC44 S0005	1 พ.ค. 43 กรุงไทยสาขานราช	3	
2	เปิดบัญชีชื่อศูนย์เด็ก กำพร้าฯ	เลขที่ 905-1-54791-9	16 ค.ก. 43	3	-
3	มีเงิน โอน	เข้าบัญชีศูนย์ฯเด็ก มะนังคายอ	27 ต.ก. 43		*ระหว่างเคียน ดุลาคม 2543 ถึงมกราคม
4	หารถใดมา	เครียมไถที่	มกราคมเป็นค้นมา	10	2544 คำเนิน การไม่ได้ใน บางกิจกรรม
5	ตัวแทนทีมวิจัย	ประชุม กลุ่มวิจัย	18 ม.ค. 44 ห้องพักครู	3	เพราะน้ำท่วม สูงมากกว่าทุก ปีที่ผ่านมา
6	ประชุม	ทีมวิจัย : เตรียมดิน, รั้ว, ไม้ประกอบ กระชัง	20 ม.ค. 44 ห้องคหกรรม	7	
7	จำรวงพื้นที่	สร้างกระชังเลี้ยงปลา	27 ม.ค.44 หลังหอพักชาย	9	
8	สร้างรั้ว แปลงผัก	เครียมเสารั้ว	13 n.w. 44	7	
9	ทีมวิจัย	ดิคค่อรถไถที่ศูนย์ พิกุลทอง	17 n.w.44	5	
10	ไถที่แปลงผัก	เครียมไถและยกร่อง	16-18 n.w.44	6	1
11	เครียมสร้างกระชัง	เครียมถุปกรณ์สร้าง กระชัง	20 n.w.44	10	

Ħ	กิจกรรม/แผนการ ดำเนินงาน	ผถการคำเนินงานที่ เกิดขึ้น	วัน/เดียน∕ปี ที่คำเนินการ ฮอานที่	ผู้เข้า ร่วม (คน)	หมายเหตุ
12	ติดต่อเกษตรอำเภอฯ	หัวหน้าทีมวิจัยไป สนง. เกษตรอ.เมือง	23 ก.พ.44 สนงแกษตร อ.เมือง	1	
13	ประชุมทีมวิจัย	เรื่อง การเตรียมน้ำ เพื่อเพาะปลูก	26 ก.พ. 44 ห้องสมุค	9	
14	ประชุมกรรมการที่ ปรึกษา	เรื่อง การจะปลูกแดง ให้ได้ดี	27 ก.พ.44 พ้องพักครู	7	
15	ศึกษาลูกระชัง	ทีมวิจัยศึกษาคูงาน กระชังที่ดำเนินการ	5 มี.ค.44 หาดนราทัศน์	4	
16	เครียมที่	ขุดหลุมปลูกแตงใม เตรียมดิน	5 มี.ค. 44	17	
17	เครียมที่	เสร็จสิ้นการขุดหลุม เครียมคิน	18 มี.ค.44	17	
18	ເรີ່ນປ່ອູກ	แดงใบ	19 มี.ค.44	10	
19	การปฏกแดงโม	แปลงทุกแปลงปลูก เสร็จ	23 มี.ค.44	13	
20	เครียมน้ำ	คิดตั้งเครื่องสูบน้ำ เข้าแปลง	25 มี.ค.44	5	
21	เครียมกระชัง	ติคตามเรื่องสร้าง กระชัง	26 มี.ค.44	5	
22	การศูแถแปลง	แคง โมออกคอก คิดผถ	16 เม.ย.44	5	
23	การดูแลแปลง	ฉีคพ่นฆ่าแมลง	19 -21 133,0,44	6	

ที่	กิจกรรม/แผนการ ตำเนินงาน	ผลการดำเนินงานที่ เกิดขึ้น	วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการ ฮถานที่	ผู้เข้า ร่วม (คน)	หมายเหตุ '
24	คิดตามกระชัง	ตรวจสอบอุปกรณ์ กระชัง	19 เม.ย.44 ท้องวิทย์ฯ	. 7	
25	แผนปรับปรุงคิน	ปรึกษา นักวิชาการ บำรุงดิน	7 พ.ค.44 ห้องธุรการ	15	
26	คิดตามกระชัง	ติดต่อช่างเย็บกระชัง	15 พ.ค. 44 ม.4 บ้าน โด๊ะนอ	3	เกิดฝนตก ช่วง ระหว่างเคียน พฤษภาคม
27	ปรับปรุงคิน	ปลูกถั่วคำปรับสภาพ ดิน	18 W.A.44	20	ตลอดมาทำให้ ถั่วดำที่ปลูกใต้
28	ตรวจอุปกรณ์กระชัง	ดิดต่อชื้อตาข่าย สร้างกระชัง	88	5	รับผลกระทบ มากแต่ก็ออก
29	ปรึกษางานเกษตร	อาจารย์จากวิทยาลัย เกษตรฯ ให้คำแนะ นำในการแก้ปัญหา แปลงเกษตร	10 n.n.44	7	ผลเช่นกัน
30	อบรม	จัดกลุ่มนักเรียนเข้า อบรมที่วิทยาลัย เกษตรฯ	23 n.n.44	23	

กณะทำงานในโครงการร่วมมือรับผิดชอบในกิจกรรม โดยจะให้ความสนใจเพราะเป็นโครงการใหม่
โครงการแรกของจังหวัดนราธิวาส ค่างขอบรับในความใม่สันทัดกรณี ไม่มีโครงการตัวอย่าง ขอมรับการมี
เงื่อนไข ข้อระเบียบค่างๆที่ตามมาภายหลัง บางครั้งทำไปแล้วตามความเข้าใจของคณะทำงาน แต่ค้องรีบแก้ใจ
สามระเบียบที่ส่งมาทีมวิจัย บางครั้งก็รู้สึกงวยงง ไม่ค่อยจะเข้าใจ แต่เมื่อมีการประชุมก็สามารถคลี่คลายปัญหาได้
บางครั้งส่งรายงานมาที่ศูนย์ ประสานงานภาคใต้ตอนล่างแล้วแต่รายงานไม่สมบูรณ์เพราะมีระเบียบใหม่ส่งมาภาย
หลัง ทางทีมวิจัยก็พร้อมใจแก้ไขให้ถูกต้อง ทำให้ทีมงานมีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น อัลฮัมดุลลิลละห์(ขอบคุณที่
ให้ คำแนะนำ) กิจกรรมสามารถคำแนนไปด้วยดี ทั้งนี้เพราะหน่วยประสานงานสกว.ภาคใต้ตอบล่างให้กำลังใจ
เป็นอย่างคื แม้ว่าระยะทางจะห่างใกล ฝนฟ้าตกหนัก เวลาก็ค่ำมืด แต่เมื่อทางโครงการวิจัยนัดประชุม ท่านก็จะมา
ร่วมประชุมเป็นผู้ขึ้แนะและให้กำลังใจดีมาก ทีมวิจัยขอชมเชยและขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ทีมวิจัยยังให้ความสำคัญกับการร่วมประชุมที่ทางสกว.ฯเชิญประชุมเพื่อชี้แจงระเบียบ กฎค่างๆ แมวปฏิบัติ หรือการประชุมพบปะกับทีมวิจัยกลุ่มอื่น ๆ ในท้องที่จังหวัดยะลา ปัดดานี สดูลและ การประชุมของประชาคมนราชิวาส

ตัวอย่างการประชุมดังกถ่าว

เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2544 ตัวแทนทีมวิชัยสูนย์ฯเด็กกำพร้ามะนังตายอ ประกอบด้วย หัวหน้า โครงการ, ผู้ประสานงวนกลุ่มฯ, ตัวแทนศิษย์เก่าร่วมประชุมที่หน่วยประสานงานสถว.ภาคใต้ตอนล่าง มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปิดดานี

ผลจากการประชุม ทางทีมวิจัยมะนังตายอ ได้รับความรู้ ความเจ้าใจ หลาย ๆ เรื่อง จากทีมวิจัยกลุ่ม ก่อน ๆ เช่น ของหลักสูตรท้องถิ่น อาจารย์ฟาฏิมะฮ. , กลุ่มพรุสานควายของอาจารย์จากนุกูล มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งบรรยาย "ควายหาย ควมหาควาย...." กลุ่มบ้ากาลอ และกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถ ขอกกล่าวได้เพราะจดใม่หมด ทีมมะนังตายอ ขอขอบคุณทุกท่าน

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย

บารดีใช้แก่ ปัจกรา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย

1.1 เนื้อหาในการเสริมความรู้ และประสบการณ์

CONTRACTOR ALTO COLUMN

เนื้อหาในการเสริมความรู้ประสบการณ์ ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันของคณะทำงาน หลาย ๆ คนจะเกิดความรู้สึกใหม่ ๆ ความเข้าใจใหม่ ๆ จากการร่วมจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมสร้างกระชังเลี้ยงปลา ทางทีมงานจะไม่มีความรู้ในเรื่องกระชังแม้แต่น้อย จึงได้จัดส่งตัวแทนไปดูกระชังจริง จากชาวประมงที่ทาด นราทัศน์ อำเภอเมืองนราธิวาส เป็นเหตุให้ได้ความรู้เสริมว่าการจะจัดกิจกรรมเลี้ยงปลาจะต้องมีสิ่งดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย คือ

- ความกล้าหาญ คือ มีความกล้าที่จะต้อง เดินบนกระจังเพราะกระจังลอยน้ำ ไม่มีเสา ปีกเหมือนน้านหรือกระท่อม หรือแม้แต่เล้าไก่ กระจังอยู่ในคงที่ เวลาเดินก็วูบไปวูบมา ผู้ร่วมงานต้องใจกล้า
- 2) ใจเมตศาสงสาร คือ การเลี้ยงปลาในกระชัง เปรียบเสมือนการขังปลา มันคงจะไป ไหนตามใจมันไม่ได้ คังนั้น ผู้รับผิดชอบงานนี้จะค้องเป็นคน มีใจเมตศา กรุณา เอาใจปลามาใส่ใจผู้เลี้ยง เช่น ต้องให้อาหารเป็นเวลา หรืออาจจะก่อนเวลาสักนิด เพราะเกรงว่า มันจะหิวซึ่งไม่สามารถ หาอาหารตามธรรมชาติ เองได้ ทำให้ได้ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นอีก คือต้องหายาหารชนิดให้กำบังแดดไปด้วย เช่นใบไม้ต่างๆ ได้แก่ ใบมันสำปะหลัง ใบนุ่น ใบบอน เป็นคัน
- ดินเครียด เสริมควาบรู้ด้านดิน จากสภาพความเป็นจริงของพื้นที่จัดถึงกรรมปลูกผัก ของสูนย์ขมะนังดายอ ซึ่งมืองค์ประกอบขีดจำกัด 4 ประการ คือ
  - หน้าฝน ฝนตกหนัก น้ำท่วมทุกปี
  - 2. หน้าแล้ง แล้งจัด ไม่มีน้ำใช้
  - 3. ดินเหนียว แห้งกรัง (ตาเน้าะกอ)
  - 4. คินร้าง ไม่ได้ทำการเพาะปลูกเป็นเวลา 10 กว่าปี

ทั้ง 4 องค์ประกอบนี้ ทางทีมวิจัยมีความรู้สึกและเข้าใจว่าดินคงจะเครียดเป็นแน่ ทำให้การเพาะปลูกได้ ผลน้อย จึงปรึกษาหารือกับฝ่ายวิชาการ ฝ่ายทีมปรึกษา ชาวบ้านซึ่งมีอาชีพเพาะปลูกผักขาย เห็นสมควรว่าควรปลูก พืชกลุมดิน ชนิดมีในโตรเจนสูง ซึ่งจากการสรุปให้ทดลองปลูกถั่วคำ บำรุงดิน ทางทีมได้คำเนินการตามนี้แล้ว ผลพลอยได้ คือ ได้นำถั่วอ่อมมาเป็นผักให้เด็กและเขาวชนในสูนย์ฯ บริโภคแทนผักอื่น ได้บางส่วนพอสมควร

1.2 เนื้อทาจากการศึกษา

DUTH

110/7

1.2.1 การฝึกอบรมกิจกรรมปลูกผัก ให้ความรู้ด้านการเกษตรในหัวข้อการปลูกพืชผักและการสาะเลี้ยง ปลากินพืช โดยจัดอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนในสูนย์ฯ ประชาชนผู้สนใจ กรู/อุสตาส ในโรงเรียน ในความ อนูเคราะห์ของวิทธาลัยเกษตรกรรมจังหวัดนราธิวาสและฝ่ายวิชาการของทีมวิจัย

บทสรุปจากการประชุม

- การปลูกผักควรส่งเสริมการใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ได้แก่ ปุ๋ยกอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพีรสด
- 2) การปราบวัชพืช ได้แก่ การฉีดพ่น ยาสารเคมี
- 3) การกำจัดสัตรูพืช ควรใช้สมุนไพร
- 1.2.2 การศึกษาดูงาน ทีมวิจัยจะส่งตัวแทนไปศึกษาดูงาน เช่น ดูการเลี้ยงปลาในกระชัง สภาพทั่วไป ของการเลี้ยงปลาในกระชัง ศึกษาดูขนาดของกระชังแต่ละช่องและขนาดรวม ศึกษาชนิดของพันธุ์ปลาที่ลงเลี้ยง ศึกษาอาหารปลาชนิดต่าง ๆ ขนาดต่าง ๆ ศึกษาความทนทานด่อโรคร้าย ศึกษาวิธีสร้างกระชัง ศึกษาส่วน ประกอบในการสร้างกระชัง ศึกษาความเป็นไปของการเลี้ยงปลา ศึกษาระชะเวลาของการเลี้ยง เมื่อได้ความรู้จึง จัดประชุมเพื่อวางแผนการสร้างกะชัง การมอบหมายงานหน้าที่ความรับผิดขอบ การลงมือปฏิบัติ และการสังเกต ความเปลี้ยนแปลง
- 1.2.3 การปฏิบัติจริง ทางทีมวิจัยฯ ประชาสัมพันธ์รับอาสาสมัคร การฝึกปฏิบัติจริงภาคสนาม ในการทำ กิจกรรมเพาะปลูกและการเลี้ยงปลาในกระจังคังกล่าว โดยทางทีมงานจะคำเนินการตามความรู้ความเข้าใจจากการ ประชุม การศึกษาคูงาน การสอบถามภูมิปัญญาท้องอื่น การสังเกตแต่ละกิจกรรมให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ของ โครงการที่วางไว้

สำหรับกิจกรรมการเพาะปลูกเป็นไปตามความคาดหวังของโครงการเพียง 20% ส่วนการเลี้ยงปลาใน กระชังเป็นใปตามความคาดหวัง 80% ทั้ง 2 กิจกรรมนี้สามารถสรุปสาระสำคัญดังนี้

กิจกรรมปลูกผัก เป็นไปตามความคาดหวัง 80% ผู้ปลูกจะต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) ค้องปรับปรุงดินโดยการปลูกพืชตระกูลถั่ว แล้วโลกลบทิ้งไว้ประมาณ เอาทิตย์ จากนั้นจึง ทำการเตรียบดินเพื่อจะปลูกด้วยการยกร่อง หรือขุดหถุมก็แล้วแต่การลักษณะของพันธุ์พืช หลังจากนั้นจึงใส่ปุ๊ย จากธรรมชาติ เช่น ปุ๊ยดอก ปุ๊ยหมัก แต่จากการประชุมทั้งสองครั้งมีการเสนอให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และใช้สาร EM เป็นตัวช่วย
- ค้องมีการพักดินระหว่างช่วงน้ำท่วมหนักและช่วงแห้งแล้งจัด คือระหว่างเคือนดุลาคม-มกราคม
   และช่วงเมษายน เดือนพฤษภาคมของทุกปีหรืออาจเปลี่ยนแปลงบ้างในแต่ละ 2 ปี
- การรู้จักคัดเลือกพันธุ์ให้เหมาะกับดิน เช่น ข้อย มันสำปะหลัง กลั้วช สับปะรด ต้นหอม ผักบุ้ง ผักกาด เป็นต้น
- 4) ค้องดูแถเรื่องศัพรูพืชให้มากถ้าจะให้ได้ผลดี ค้องปถูกในมุ้ง ถ้ามุ้งมีราคาแพงค้องใช้วิธีธรรมชาติ ปราบศัพรูพืช โดยการปล่อยแมงมุงเข้าแปลงให้มากเพื่อดักศัพรูพืช

กิจกรรมเลื้องปลาในกระชัง จากการปฏิบัติจริงในกระชังควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ค้องเลี้ยงในน้ำใส ไหลเวียนเป็นประจำ ถ้าสามารถเลี้ยงในแม่น้ำลำคลองจะดีมาก แต่ค้องระวัง เวลาน้ำท่วมจะมีการไหลพัดพาท่อนไม้ใหญ่ ๆ ขนกระขังเสียหาย
- กระชังต้องสร้างให้แข็งแรง และยืดเกี่ยวกันให้แน่นเพื่อป้องกันการโอกไปมาเวลาเดินให้อาหาร ปลา และมีสะพานเชื่อมจากคลึ่งสู่กระชัง

- 3) การให้อาหาร ขณะลูกปลาเล็กควรให้อาหารลูกอ็อคเม็คเล็กวันละ 3-6 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้ลูกปลา เข็งแรงเร็วแต่ไม่ควรให้ปริมาณมาก แต่ควรให้ถี่แต่ปริมาณน้อย และค้องสังเกตว่าลูกปลากินหมดหรือไม่ และ ขยายอาหารตามอายุปลาไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้จะค้องเสริมค้วยใบไม้ค่างๆ เช่น ใบมันสำปะหลัง ใบบอน ใบบุ๋ม ใบมะละกอ เป็นต้น
- ค้องทำที่มีการกำบังแดดด้วยใบไม้ เช่น ใบมะพร้าว หรือ ตาข่ายต่าง ๆ เพื่อให้ปลาสามารถหลบแดด
   เวลากลางวัน แต่ควรให้มีแสงแดดจากควงอาทิตย์ส่องถึงด้วย
  - 5) ค้องระมัคระวังอย่าให้กระชังขาด เพราะปลาจะว่ายขอกหมด

สรุปผลภาพรวมของการคำเนินโครงการวิจัยพบข้อสรุปว่า

- ๑. กรรทำไครงการวิจัย ยังไม่ได้สามารถตอบคำถามการพึ่งพาตมเองด้านอาหารที่ยั่งยืน ณ ปัจจุบัน เป็นได้ เพื่องการเสริมเท่านั้น แต่ก็คว่าเป็นการเสริมที่มีคุณค่า เพราะถึงแม้ว่าจะไม่ได้สามารถพึ่งตนเองด้านอาหารได้อย่าง สมบูรณ์ แต่เห็นรูปธรรมว่า เด็กมีผักได้กินบางช่วง (อกเว้นช่วงหน้าแล้งและช่วงน้ำท่วม) ได้กินผักที่มีคุณค่าต่อ ร่างกาย เด็กได้มีส่วนร่วมในการปลูก ได้มีส่วนร่วมในการเก็บเกี่ยว พวกเขาได้เรียนรู้การช่วยตัวเองในการปลูกผัก รู้จักการแบ่งปันกัน เช่น อ้าแปลงของใครผักยังไตไม่เต็มที่ก็จะมีการแบ่งปันกัน พวกเขาสนุกสนานในการทำ และมีความสุขเมื่อได้กิน
- ๒. ประเด็นเรื่องปัญหาดินฟ้าอากาศที่ประสบปัญหานั้น ทางทีมวิจัยไม่มีทางเลือกอื่นในการแก้ไขปัญหา เพราะมองว่าไม่สามารถแก้ไขทรรมชาติได้ เป็นได้แต่เพียงเลื่องปัญหา คือ จะไม่ปลูกผักในช่วงสุดูแล้งและช่วง ฤดูฝน
- ๓. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ส่วนใหญ่ทางทีมวิจัยโดยเฉพาะคุณมาสก๊ะ จะเป็นคนไปประสานขอ กวามร่วมมือ โดยที่ผ่านมา เลยประสานงานกับอบด , สำนักงานเกษตรดำบส และ สำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อขอ สนับสนุมเมล็ดพันธุ์ และ คำแนะนำในการปรับปรุงดินให้มีกุณภาพ แต่ที่ผ่านก็ยังไม่ได้ตามที่ทีมวิจัยด้องการ เนื่อง จากทางหน่วยงานไม่สามารถสนับสนุนตามที่ทางศูนย์ขอได้ ส่วนผู้ที่ช่วยเหลือทีมวิจัยได้เป็นอย่างดีคือ ทีมผู้ปกครอง (ซึ่งเป็นทั้งผู้นำขุมชนและกลุ่มแม่บ้าน) ที่ให้คำแนะนำในการปลูกและสนับสนุนเบล็ดพันธุ์

2. ปัญหา อุปธรรคที่เกิดขึ้นจากการคำเนินงาน

โกรงการจัดหาอาหารแก่เด็กและเขาวชนในสูนย์เด็กกำพร้าผู้ด้อยโอกาสมะนั่งตาขอ เมื่อได้ดำเนิน กิจกรรมทั้งสองกิจกรรมคือ กิจกรรมปลูกผักและเลี้ยงปลาในกระชัง มีปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

2.1 การไม่มีความรู้ ความเจ้าใจในระบบการศึกษาวิจัยจองทีมวิจัย ผู้ร่วมโครงการวิจัยทุกคน ตั้งแต่
หัวหน้าโครงการ , นักวิจัย , คณะทำงาน , ทีมที่ปรึกษาโครงการ ต่างไม่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย
และไม่เคยทราบกฎเกณฑ์ข้อบังคับเงื่อนไขต่าง ๆ ที่นักวิจัยควรทราบและค้องปฏิบัติ ทีมที่ปรึกษาโครงการก็ไม่มี
ประสบการณ์หรือกวามรู้ด้านการวิจัยเลย ซึ่งทางหัวหน้าโครงการเลือกให้เป็นทีมที่ปรึกษาก็เพราะเหตุผลเป็นกลุ่ม
คนที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการเพาะปลูกหรือการเลี้ยงสัตว์ไม่ใช่ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยหรือ
ด้านการจัดทำเอกสาร ทำให้เมื่อด้นนินการจัดกิจกรรมการวิจัยด้านการเขียน การวิเคราะห์ย่อมเกิดความไม่รู้

ไม่เข้าใจอีกประการหนึ่งจังหวัดนราชีวาสยังไม่มีสถาบันการศึกษาใดให้บริการทางวิชาการ เช่นจังหวัดใกล้เคียง จ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา หรือถ้ามีทางทีมวิจัยยังไม่ทราบจึงไม่อาจจะปรึกษาหรือสอบถามได้ผิดกับ มวิจัยกลุ่มอื่นจะมี มอ. มีสถานบริการทางวิชาการ มีสถาบันราชกัฏ เป็นต้น

ที่เหมาะที่กวรแล้วทีมที่ปรึกษาน่าจะมีอาจารย์จากสถาบันต่าง ๆ เป็นกณะที่ปรึกษาโครงการ แต่ทีมวิจัย ะนังตายอทีมมีที่ปรึกษาเป็นประชาชนในชุมชนล้วน ๆ

- 2.2 ปัญหาสืบเนื้องจากข้อ 1. ทางทีมวิจัยคำเนินกิจกรรมไปแล้วตามความเข้าใจของทีมคนและตาม กสารซึ่งมีไม่มาก ต่อมาจึงจะได้รับหนังสือ เอกสารค่าง ๆ พร้อมทั้งกฎเกณฑ์ ข้อปฏิบัติเงื่อนไขตามมาเป็น ะขะๆ จนนักวิจัยตั้งตัวไม่ทัน ต้องมุมานะศึกษาอย่างหนักและพอายามเข้าประชุมกับหน่วยประสานงาน สกว. ภาคใต้ตอนล่างเป็นประจำ ขาดประชุมเพียงครั้งเดียวคือที่จังหวัดสตูล เพราะระยะทางไกลและได้รับหนังสือ กระชั้นชิด เตรียมตัวไม่ทัน ส่วนการประชุมที่จังหวัดใกล้เกียงจะไม่ขาดประชุมเลย
- 2.3 การไม่สามารถคำเนินกิจกรรมภายในเวลาที่กำหนดได้ เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาส แปลงปลูกผัก อยู่ในที่ ๆ ซึ่งน้ำท่วมถึงทุกปี ระธะเวลาหลังจากได้รับสัญญาจาก สกว.ภาค คือวันที่ 1 ตุลาคม 2543 ซึ่งเป็นช่วงที่ ฝนตกน้ำเริ่มท่วม ทางทีมวิจัยไม่ได้จัดกิจกรรมปลูกผัก เมื่อน้ำลดจึงได้ดำเนินกิจกรรมต่อ ซึ่งทางทีมงานได้ทำ การปลูกแตงโม แต่เกิดฝนทิ้งช่วงเป็นเวลาหลาย ๆ เดือน บ่อน้ำแห้งไม่มีน้ำจะสูบเข้าแปลงผัก การปลูกผักจึงไม่ ได้ผล
- 2.4 ในด้านงบประมาณ ก็ต้องขอบรับว่าเป็นโครงการแรกของจังหวัดนราชีวาส ข่อมมีความเหมาะสมน้อย เป็นเรื่องปกติซึ่งทางทีมวิจัยก็ได้ถือเป็นประเด็นใหญ่และขัดขวางการดำเนินกิจกรรม ถ้าจะดำเนินกิจกรรมคล้ายๆ กันนี้ควรมีการปรับเปลี่ยนอย่างไรให้เหมาะสมที่สุดสำหรับประเด็นนี้ สมควรให้มีการปรับเปลี่ยนในประเด็นต่อ ไปนี้

ขอบเขตของการศึกษาวิจัยโครงการใด ให้ทีมวิจัยกำหนดขอบเขตของการจัดกิจกรรมให้ชัดเจนแล้วตั้งให้ สกว.ภาค ครวจพิจารณา เมื่อสามารถรับได้จึงจะคกลงสัญญา , ไม่ใช่สัญญาเรียบร้อยแล้วจึงจะกำหนดให้ศึกษา วิจัยตามขอบเขตที่ทาง สถว.ภาคกำหนด

ช้อกำหนดของความหมายในการศึกษาวิจัย ให้ทางทีมวิจัยกำหนดกวามหมายตามความเป็นจริงในการจัด ถือกรรมก่อนแล้วส่งให้ทาง สกว.ภาคตรวจ เมื่อทาง สกว.ภาคพิจารณาอนุมัติ จึงจะสัญญาตกลงกับทีมวิจัย เช่น คำว่า ศิษย์เก๋า หมายถึง ศิษย์เก๋าที่ออกไปอยู่ในหมู่บ้านหรือที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนให้ทำความตกลงในความ หมายที่จะศึกษาวิจัย ไม่ใช่ความรู้ทั่ว ๆ ไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ขอบเขตของงบประมาณควรกำหนดให้ทาง 3 ฝ่ายคือ ทางฝ่าย สถว.ภาคและหน่วยประสานภาคและทีมวิจัยเองร่วมพิจารณาและเห็นสอดคล้องกันจึงจะทำสัญญา

3 สิ่งที่ได้เรียนรู้

- 3.1 สรุปบทเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการปลูกผักและการเลี้ยงปลาในกระจัง
- 3.1.1 เกิดความตระหนักในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ จากการประชุมปรึกษาหารือผู้ดำเนินการ วิจัย ทำให้ทุกคนได้มีความเข้าใจและทราบซึ้งเมื่อได้ทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า เช่น เกิดอาสา

สมักรปฏิปัติงานภาคสนาม ซึ่งไม่มีค่าตอบแทนแต่อย่างใด, เกิดผู้เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นได้แก่ ครู อาจารย์ใน. โรงเรียน สมาชิกในศูนย์ง

- 3.1.2 เกิดความอดทมในการทำงาน โครงการจัดหาอาหารจมะนังตาขอ จัดกิจกรรมที่สอดคล้อง กับวิถีชีวิตชุมชน เช่น การปลูกผัก แต่ทีมวิจัยจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการปลูกผัก เป็นเพราะ เหตุใดไม่อาจกล่าวได้ในที่นี้ แต่เมื่อได้จัดกิจกรรมประสบปัญหาในการเพาะปลูกมากมาย ผู้ร่วมกิจกรรมช่วยแก้ ปัญหาจนสามารถคลี่คลายลงได้ทำให้เกิดองค์ความรู้ว่า แม้แต่การปลูกผักต้องมีปัจจัยร่วมหลาย ๆ ปัจจัยร่วมเกื้อ หนุ่นกัน จึงจะประสบความสำเร็จ ไม่ว่าความรู้ ประสบการณ์ สภาพดืน ฟ้า อากาศ ฤลูกาล ตลอดจนความอดทน ความตั้งใจ กวามจริงใจ (อิกอาส) เป็นองค์ประกอบด้วย ดูจาก post polio ของผู้ร่วมโครงการในภาคผนวก
- 3.1.3 เกิดกวามรู้ความเข้าใจที่จะเกี่ยงปัญหาจากธรรมชาติ จากกิจกรรมปลูกผักของโครงการจัด หาอาหารมะมังตายอ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมทุกปี ฝนตกหนัก ส่วนหน้าแถ้งก็จะแห้งแถ้งจัด จนจะหาน้ำใช้ก็ ถ้าบาก ประกอบกับพื้นที่ๆเพาะปลูกเป็นดินร้าง แห้งแข็ง (ตาเน้าะกอ) การเพาะปลูกย่อมไม่ได้ผล การจะเอาชนะ ธรรมชาตินั้นทีมวิจัยไม่อาจจะทำได้ ดังนั้น จากการจัดกิจกรรม ทำให้ผู้ร่วมโครงการได้ความรู้ว่าการจะเอาชนะ ธรรมชาติย่อมยาก แต่เราต้องรู้จักที่จะหาหนทางหลีกเลี่ยงปัญหาจากธรรมชาติจะดีกว่า เช่น โครงการจนะนังตายอ น้ำท่วมแปลง ทางทีมวิจัยก็เลี่ยงโดยการไม่ปลูกช่วงน้ำท่วม และในขณะเดียวกันช่วงฤดูแล้งน้ำแท้งก็ไม่ต้องปลูก รอให้ฝนมาท่อยปลูก
- 3.1.4 เกิดการเรียนรู้ในการคัดเลือกพันธุ์ให้เหมาะกับสภาพพื้นที่จากปัญหาข้างคัน ทำให้เกิด ความเข้าใจ ที่จะเลือกพันธุ์ให้เหมาะสมกับพื้นที่และได้ทดลองเพาะปลูกแล้วปรากฏว่าได้ผสนั้นคือ นำอ้อยมาปลูก ในสภาพพื้นที่กล้ายกัน คือ น้ำท่วมถึงและเป็นดินเหนียวแข็งสามารถปลูกอ้อยได้เป็นผลสำเร็จ
- 3.1.5 ทำให้ผู้ร่วมโครงการมีความเฉลียวฉลาดและรอบคอบ การจัดกิจกรรมย่อมถ่อทำให้เกิด ปัญหาอุปสรรค ทุกคนย่อมร่วมมือกันแก้ไขปัญหาให้อุถ่วงด้วยดี ดังนั้นจึงก่อให้เกิดปัญหา, ประสบการณ์มีความ รับผิดชอบ และมีความรอบคอบมากขึ้น เช่น การมีความอุดสาหะ มีความพยายามจะปลูกผักให้ได้ผลเข้าใจว่า ด้องการน้ำอย่างเพียงพอ ผู้รับผิดชอบจึงต้องรดน้ำเข้าเย็น ดูแลอย่างใกล้ชิด, การให้ปุ๋ย การพรวนดิบ การกำจัด วัชพืช การกำจัดตัดรูพืช เป็นต้น
  - 3.2 เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ หรือการปรับใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมมีดังนี้
- 3.2.1 การจดบันทึก ทางกณะทำงานจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบการหาข้อมูลกวามรู้จากแหล่งที่ทาง
  ทีมงานวิจัยมีมติเห็นชอบ ที่จะทำหน้าที่จัดหาข้อมูลและจดบันทึกเบื้องต้นในสมุด เร่น ทางทีมงานศูนย์ๆ
  มะมังดายอลงมติว่า การปลูกผักก่อนอื่นด้องขอเชิญเจ้าหน้าที่เกษตรดำบลมาตรวจดูดินว่าเป็นอย่างไร ทีมงานก็จะ
  ดำเนินการเริ่มจากดิดต่อสอบถามไปยังสำนักเกษตรอำเภอ สำหรับกิจกรรมนี้ทางทีมวิจัยไปติดต่อนัดหมายหลาย
  ครั้งเช่นกันแต่ก็ไม่ได้รับการดูแลตามที่ใต้ตกลงกัน จึงตำเนินการปลูกตามข้อมูลที่ได้มาจากการปรึกษาทีม
  ที่ปรึกษาโครงการและจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทางทีมวิจัยได้นำปัญหาไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่เกษตร มาปรึกษาหน่วยประสานงาน ขกว.ภาคใต้ตอนล่าง หากจะมีการติดต่อกับทางราชการให้ทางหน่วยประสานงานออกหนังสือให้

- 3.2.2 การสัมภาษณ์ จะใช้ควบคู่กับการจดบันทึก คั้งเช่นการเครียมข้อมูลส่วนที่ 1 ในหัวข้อ ประวัติศาสตร์ชุมชน เป็นคั้น
- 3.2.3 การประชุม น้ำวิชีการประชุมมาจัดกิจกรรม โดยจะถือมดิชัยตกลงจากที่ประชุมมาด้าเนิน การจัดกิจกรรม น้ำผลจากการประชุมมาแก้ไขปัญหาหรือมาปฏิบัติดามแต่กรณี
- 3.2.4 วิธีการสังเกต ใช้ในกรณีติดตามประเมินกิจกรรม เช่น การปลู่กผัก ทางทีมงานจะสังเกต ระยะเวลา การไถที่ซึ่งตามหลักวิชาการบอกว่า ควรตากดินประมาณ 7 วัน ทางทีมงานจะสามารณหึนกวามเปลี่ยน แปลงของดิน ก่อนตากดินและหลังตากดิน เช่น ดินจะเปลี่ยนสี ต้นวัชพืชและหญ้าถึจะกลายเป็นสีเหลือง การ บุดหลุมเตรียนดิน ก็จะมีความรู้สึกว่า ร่วนขึ้น เป็นต้น

4 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 4.1 ชัยดันพบ จากการดำเนินกิจกรรมการปลูกและการเลี้ยงปลาในกระจัง เป็นไปตามความกาดหวัง เพราะมีปัจจัยหลักที่กำหนด คือ
- กวามตั้งใจจัดทำกิจกรรมอย่างแม่วแน่ของทีมวิจัยและเป็นผู้ร่วมโครงการทุกคน โดยตั้ง จุดมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม โดยเฉพาะเด็กกำพร้า ผู้ด้อยโอกาส หญิงหม้ายและชายชรา ให้สามารถแก้ปัญหาสุขภาพได้จึงมุ่งมานะมากขึ้นโดยหวังเพื่อผลดอบแทนจากพระผู้เป็นเจ้าในภายภาคหน้า
- ความบริสุทธิ์ใจ (อิลลาส) ของคณะทำงาน เพราะคณะทำงานทุกคนตระหนักว่าทุกกิจกรรม งานที่เรากระทำอยู่ที่ความตั้งใจอันบริสุทธิ์ซึ่งจะก่อให้เกิดพลังในการจัดทำกิจกรรม
- 3) ความเอื้อเพื้อเห็นอณหินใจกันในระหว่างการจัดกิจกรรม ผู้ร่วมโครงการจะมีความรักเห็นอก เห็นใจ มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง ไม่มีการเกี่ยงงานกัน ใครที่มีความสามารถด้านใดก็จะ รับผิดชอบด้านที่ตนถนัด เมื่อตนเองเสร็จสิ้นภาระกิจจะช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทั้งหมดสำเร็จอุล่วงด้วยดี
- 4) ความเอาใจใส่ช่วยชี้แนะให้กำลังใจของทีมประสานงาน สกว. ภาคใต้ตอนล่างนั้นเป็นปัจจัย สำคัญปัจจัยหนึ่ง ทำให้ทีมงานวิจัยมีกำลังใจ ทำงานแม้จะมีข้อกำหนดกฎระเบียบ ตามมาภายหลังก็ตาม
- 5) กิจกรรมการปลูกผักและกิจกรรมเลี้ยงปลาในกระจัง เป็นกิจกรรมที่เป็นรูปขรรม เรียบง่าย เป็นกิจกรรมพื้นบ้าน ชุมชนสามารถเข้าใจได้ง่าย สะดวก ในการร่วมโครงการเป็นอีกหนทางหนึ่งที่ก่อให้บรรลุ ความคาดหวังตามวัตถุประสงค์ได้
- 6) ความทน (และทาน) ของคณะทำงานและผู้ร่วมโครงการในการจัดกิจกรรม ความเป็นนักสู้ ของทีมวีจัย เช่น ต้องทนต่อสภาพคินพ้าอากาสที่ไม่อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ทนต่อสภาพความเป็น อยู่ของทีมวิจัยเอง เพราะความเป็นจริงทีมวิจัยต้องทำหน้าที่เกี่ยวกับการเรียน การสอน การพัฒนาคุณภาพการ ศึกษาให้ได้มาครฐานของโรงเรียนเอกชนสอนสาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ การบริหารวิชาการของโรงเรียนที่เพิ่ง เปิดต้นนินการ ประกอบกับการไม่มีค่าสวัสดิการของโรงเรียนแก่ครูอันเนื่องมาจากการไม่ได้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลเพราะเป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งหลังพุทธศักราช 2517 ทีมวิจัยซึ่งทำหน้าที่สองอย่างในเวลาเดียวกันจะจัดสรร เวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุดกล่าวคือ เขาทั้งหลายจะไม่มีวันหยุดจะหยุดก็เพียงช่วงก่อนละหมาควันสุกร์และ ฉะหมาควันสุกร์ 2 ชั่วโมงและจะเพิ่มเวลาทำงานในตอนกลางกินหลังละหมาดอีชา เป็นดัน

บางครั้งต้องอดทนต่อการเร่งรัดของผู้ติดตามโครงการในเรื่องการจัดทำเอกสาร ซึ่งมีขึ้นภาย
หลังเรื่อย ๆ มาซึ่งทางกณะทำงานก็ไม่ได้นึ่งนอนใจ พยายามและตั้งใจจนสุดกวามสามารถโดยไม่ได้ถือโทษโกรช เคืองแต่ประการใด เพราะตระหนักอยู่เสมอว่านี้คืออามานะห์ของเราทุกกนที่มีต่อพระผู้เป็นเจ้า ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส กว่าจะมีแต่รู้สึกชาบซึ้งขอบกุณที่ท่านได้ให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดมา ส่วนผู้เจ้าร่วมกิจกรรมให้ความ สนใจในกิจกรรมทั้งสองกิจกรรมมากอย่างเห็นได้ชัดคือ จากการให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม การให้การช่วยเหลือโครงการเป็นผลอันเนื่องมาจากผู้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมไม่ได้เป็นของผู้ใดผู้หนึ่ง แต่เป็นของผู้ที่ด้อยโอกาส เด็กกำพร้า ตลอดจนผู้ที่สมดวรให้การช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่ง เป็นผู้สูงอายุ หญิงหน้าย เป็นผู้ที่สังกม ด้องให้การช่วยเหลือตามหลักแห่งอิสลามอยู่แล้ว

7) ในการจัดกิจกรรมปลูกผักและกิจกรรมเลี้ยงปลา ในด้านสถานที่มีความเหมาะสมแล้วเพราะไม่ อาจเลือกสถานที่ใดเหมาะไปมากกว่านี้แล้ว ส่วนช่วงเวลาจะต้องขยายช่วงเวลาให้มากขึ้นเพราะต้องเผื่อเวลาดินฟ้า อากาศเปลี่ยนแปลง

4.2 จัดเฮนสแนะ

- ก่อนจะลงมือจัดกิจกรรมต้องศึกษา เรียนรู้ให้เข้าใจอย่างต่องแท้เสียก่อน ไม่ว่ากฎระเบียบ เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ทาง สกว. กำหนดและวิธีการจัดทำเอกสารรายงาน ทางทีมวิจัยต้องศึกษาให้เข้าใจตรงกันก่อนทั้ง ทาง สกว. และทีมงานวิจัย
- 2) ทางทีมวิจัยจะด้องมีนักวิจัยอย่างน้อย เ คน ที่มีความรู้ความเข้าใจทางด้านการเงินและ บัญชีเพราะหลักฐานเกี่ยวกับการเงินนี้เงื่อนไขพอสมควร ถ้าไม่มีความรู้ด้านนี้เวลาประชุมชี้แจงหรือเวลาปฏิบัติ ตามที่เจ้าหน้าที่แนะนำจะไม่เข้าใจเพราะขาดกวามรู้พื้นฐาน

ช่วนกิจกรรมการเสี้ยงปลาและปลูกผักนั้น ถ้าจะให้ได้ผลจะค้องมีการปรับวิธีการคำเนินงาน โดย จะให้มีลนรับผิดขอบเด็มเวลาในการดูแลการปลูกผักและเลี้ยงปลา ประมาณ 5 คน (ตั้งแต่ปลูก-เลี้ยงจนถึงคิดต่อ คลาด) และจะหักเปอร์เซ็นส่วนหนึ่งเป็นค่าจัดการ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจและสนับสนุนเป็นค่ำครองชีพ " ซึ่งทีมวิจัย กิณที่นวิธีการนี้จะทำให้เกิดผลทางปฏิบัติที่เป็นเป็นจริงและนำไปสู่การพึ่งตนเองของสูนย์ในอนาคตได้

- 3) ค้องศึกษากิจกรรมที่จะคำเนินการว่าควรจะมีผลกระทบจากธรรมชาติมาณน้อยเพียงใด เราสามารถหลือเลี้ยงภาวะจากธรรมชาติได้อย่างไร เพราะจะส่งผลต่อระยะเวลาที่ได้ทำสัญญา
- 4) การศึกษาวิจัย คือ งานพัฒนาสังคมหรืองานสังคมสงเคราะห์ ค้องคระหนักว่าถนมีความหลาก หลาย มีหลายแบบของความคิดความเข้าใจ ทีมวิจัยด้องมิใจหนักแน่น มีความอดทน ค้องมีใจเคารพคนด้วยกัน

ภาค นวก

- ประวัตินักวิจัย
- แผนที่ศูนย์เด็กกำพร้ามะนังตายอ / โรงเรียนอิสลามบูรณะ โต๊ะนอ
- รูปภาพวิถีชีวิตของนักเรียน ครูโรงเรียนอิสลามบูรณะ โต๊ะนอ
- แฟ้มสะสมผลงานการปลูกผัก
- วุฒิบัตรผ่านการฝึกอบรม วิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น

โครงการจัดหาอาหารแก่เด็กและเ**ยาวขนในศู**นย์เด็กกำพร้า

และผู้ต้อยโอกาส มะนังตา<mark>ยอ จังหวัดนราธิ</mark>วาส

ชื่อ/สกุล

นางมาสก๊ะ หะชี่ขับคุลเลาะ

ที่อยู่

โรงเรียนอิสลามบูรณะ โค๊ะนอ คำบลมะนังคายอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

วัน/เ**ดือ**น/ปีเกิด

25 ชับวาคม 2502

ปัจจุบันธาย

44 1

การศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏยะถา

อาชีพหลัก

ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อาชีพรอง ทำสวน / ผู้ช่วยทำโรคีของศูนย์เด็กฯ

คติประจำใจ

ทำงานด้วยอิคลับ สอบัรเพื่ออัสเลาะ

ประชบการณ์การทำงาน / ทำงานชุมชน ที่ผ่านมา

- 1. ประชานกลุ่มแม่บ้าน บ้านโค๊ะนอ ค.มะนังคายอ อ.ณือง จ.นราธิวาส ปี 2525 2538
- 2. ได้รับรางวัลกลุ่มแม่บ้านคีเล่นระดับจังหวัดนราชิวาสด้านอาหาร จากสมเด็จพระเทพฯ ปี 2526
- ผู้ร่วมก่อตั้งโรงเรียนสอนสาสนาแห่งแรกในตำบลมะนังดายอ ปี 2525
- 4. ประธานกลุ่มออมทรัพผ์แม่บ้าน โค๊ะนอ 2537-2539
- เลขาศูนย์เล็กฯ โครงการพัฒนาศูนย์ฯ ภายใด้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม
   2542-2545
- 6. ครูใหญ่โรงเรียนอิสลามบูรณะโค๊ะนอ
- 7. กรรมการกองทุนหมู่บ้านโต๊ะนอ วาระที่ 2

รู้จัดงานวิจัยเพื่อท้องฉิ่นจาก

ประชาคมจังหวัดนราธิวาส และ อาจารย์ปัยะ กิจกาวร

เหตุผลที่สนใจทำงานวิจัยเพื่อท้องอื่น เพราะ

- สนใจงานวิจัยตั้งแล่เรียนสถิติและการวิจัย ที่ มสธ. และเมื่อเรียนวิชาครูที่ราชภัฏยะลา ได้ลองทำวิจัย อย่างง่าย มีความรู้สึกว่าชอบงานวิจัย
  - 2. ทีมวิจัยซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงาน มีความเข้าใจพร้อมที่จะทำงานเพื่อสังคม

โครงการจัดหาอาหารแก่เด็กและเยาวขนในศูนย์เด็กกำพร้า

และผู้ด้อยโอกาส มะนังตายอ จังหวัดนราธิวาส

ម៉ឺត/ជាក្នុង

นาชมัชสุรู

หะยี่อับคูลเลาะ

ที่อยู่

โรงเรียนอิสถามบูรณะ โต๊ะนอ คำบลมะนังคพอ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส

วัน/เดือน/ปีเกิด

2596

ปัจจุบันอายุ

50 1

การศึกษาสูงสุด

ปริญญาครี จากมหาวิทยาลัขอิสลามมาดีนะห

ครซีพหตัก

ครูโรงเรียนเอกชนสอนสาสนาอิสลาม อาชีพรอง การเกษคร

คติประจำใจ

ขึ้นนะแนวทางคี เป็นการกระทำความคีด้วย

ประธบการณ์การทำงาน / ทำงานชุมชน ที่ผ่านมา

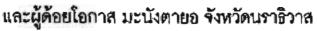
- 1. ผู้นำเขาวชนดีเค่น 5 จังหวัดชายแดนใต้ ปี 2516
- 2. ผู้ก่อตั้งโรงเรียนสอนสาสนาแห่งแรกในตำบลมะนังตายอ ปี 2525
- 3. ผู้นำชมรมไรงเรียนตาศึกาในจังหวัดนราธิวาส 2535-2538
- ประธานสูนย์เด็กฯ โครงการพัฒนาสูนย์ฯ ภายได้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม
   ปี 2542-2545
- ร, กรรมการชมรมหมอชาวบ้านนราธิวาส (สปรส. แห่งชาติ)

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจาก ประชาคมจังหวัดนราธิวาส

เหตุผลที่สนใจทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพราะ

ค้องการผลการวิจัยมาพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนต่อไปในระยะยาว

โครงการจัดหาอาหารแก่เด็กและเยาวชนในศูนย์เด็กกำพร้า

8888888888888888888

ชื่อ / สกุล

นาขอาแวโซ๊ะ หะยืสะอุ

ที่อยู่

โรงเรียนอิสลามบูรณะโค๊ะนอ คำบลมะนังคายอ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส

รัน / เคือน / ปีเกิด

6 กุมภาพันธ์ 2506

ปัจจุบันอายุ 40 ปี

การศึกษาชูงฮุด

วุฒิสามัญ ม.6 จากศูนย์บริการการศึกษานอกไรงเรียนอำเภอเมืองนราธิวาส

ปวช.พิเศษ จากวิทยาลัยเกษตรกรรมนราชิวาส

อาชีพหลัก

ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อาชีพรอง ทำสวน / ทำโรคี่จำหน่วยของศูนย์

คดิประจำใจ

ซื้อกินไม่หมด กดกินไม้นาน

ประธบการณ์การทำงาน / ทำงานชุมชน ที่ผ่านมา

1. สมาชิกกลุ่มยุวเกษครกรบ้านโต๊ะนอคีเค่นระดับประเทศ ปี 2527

- 2. ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัด สพ.กระทรวงศึกษาธิการ
- 3. วิทยากรศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน
- 4. วิทยากรพิเศษวิชาช่างไฟฟ้าในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส ปี 2539-2541
- 5. เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียนอิสถามบูรณะโค๊ะนอ ปี 2539-2542

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องดิ่นจาก ประชากมจังหวัดนราชิวาส โดยคุณหมอแวมาฮาดี

เหตุผลที่สนใจทำงานวิจัยเพื่อท้องอื่น เพราะ

- เป็นการรวมกลุ่มทำงาน
- 2. เป็นงานสมัครใจเพื่อสังคมใกล้ตัว
- 3. เป็นงานที่ต้องเรียนรู้คลอดเวลา

โครงการจัดหาอาหารแก่เด็กและเยาวชนในศูนย์เด็กกำพร้า และผู้ต้อยโอกาส มะนังตายอ จังหวัดนราชิวาส

8888888**8888**888

ម៉ឺត/ជាក្នុង

นายฮารน

ยูโซะ

ที่อยู่

โรงเรียนอิสถามบูรณะ โต๊ะนอ คำบลมะนังคายอ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส

วัน / เดือน / ปีเถิด

6 กรกฎาคม 2506

ปัจจุบันธาช

40 1

การศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี สสบ. จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปริญญาตรีทางการสอน จากมหาวิทยาลังทักษิณ

อาชีพหธัก

ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

อาชีพรอง เกษตรกรรม

กติประจำใจ

ครวงสอบก่อนกัววต่อไป

ประสบการณ์การทำงาน / ทำงานชุมชน ที่ผ่านมา

- 1. กลุ่มบริการสุขภาพ
- 2. กลุ่มเกษตร
- 3. กลุ่มเพาะเห็ด
- 4. กรรมการโครงการพัฒนาศูนย์ฯ ภายใต้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ปี 2542-2545
- 5. กลุ่มธุรกิจชุมชน

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจาก

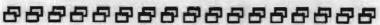
ประชาคมจังหวัดนราธิวาส โดยคุณหมอแรมาธาตี

เหตุผลที่สนใจทำงานวิจัยเพื่อท้องฉิ่น เพราะ

ค้องการหาข้อสรุปและวิธีการเพื่อพัฒนาชุมชนที่ชั่งอื่น

ใครงการจัดหาอาหารแก่เด็กและเยาวชนในศูนย์เด็กกำพร้า

และผู้ด้อยโอกาส มะนังตายอ จังหวัดนราชิวาส

Po/ana

นางรอซิดีะ

หะขึ้นะเชิง

ที่อยู่

โรงเรียนอิสถามบูรณะ โต๊ะนอ ตำบลมะนังตาขอ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส

วัน / เดือน / ปีเกิด

2496 מטרעועו 3

ปัจจุบันธาย

50 1

การศึกษาสูงสุด

ป.ก.ส.สูง จากวิทยาลัยครูยะลา

อาจีพหลัก

ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

อารีพรอง

เกษตรกรรม

คติประจำใจ

ความคีด้องรีบทำ ชีวิตเรานั้นอยู่ไม่นาน

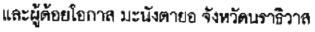
ประธาการณ์การทำงาน / ทำงานชุมชน ที่ผ่านมา

- 1. ครูสอนวิชาสามัญในโรงเรียนปอเนาะ ปี 2517
- 2. ครูสอนโรงเรียนประชาบาล ประถมศึกษา ปี 2517-2530
- 3. ผู้จัดการฝ่ายขาย บริษัทไทยสมุทรฯ สาขาสุไหงโก-ลก ปี 2520-2527
- 4. ผู้ช่วยฝ่ายผลิตอาหารในโรงงานปลากระป้อง สาขาขนส่งภากใต้ปิดตานี ปี 2527-2530
- 5. กรรมการไครงการเมนู 5 โรงเรียนในกลุ่มเด็กพิการและยากจน จังหวัดยะลา ปี 2543

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องฉิ่นจาก ประชาคมจังหวัดนราชิวาส โดยกุณหมอแรมาธาติ เหตุผลที่สนใจทำงานวิจัยเพื่อท้องฉิ่น เพราะ

- 1. รอบทำงานเพื่อสังคม
- 2. ใช้เวลาที่มีอยู่ให้เกิดคุณค่า

โครงการจัดหาอาหารแก่เด็กและเยาวชนในศูนย์เด็กกำพร้า

888888888888888888

นางสาวศรวณีย์ สาแม

ที่อยู่

โรงเรียนอิสถามบูรณะ โด๊ะนอ ตำบลมะนังตายอ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส

วัน/เดือน/ปีเกิด

10 พฤสจิกายน 2515

ปัจจุบันชาย

31 ปี

การศึกษาสูงสุด

ปริญญาครี จากสถาบันราชภัฏสวนคุสิต

อาชีพหลัก

ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

อาชีพรอง

ทำสวน

คติประจำใจ

ทุกกิจการงานอยู่ที่ความตั้งใจ

ประธยการณ์การทำงาน / ทำงานชุมชน ที่ผ่านมา

1. ชมรมมุสถิมสวนคุสิค ปี 2540-2542

2. ชมรมมุสลิมะฮ์ กรุงเพพฯ ปี 2538-2540

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องอื่นจาก ประ

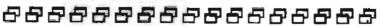
ประชาคมจังหวัดนราชิวาส โดยกุณหมอแวมาฮาดี

เหตุผลที่อนใจทำงานวิจัยเพื่อท้องฉิ่น เพราะ

ร่วมมือกันทำงานในกลุ่มพี่เข้าใจกัน รักกัน

โครงการจัดหาอาหารแก่เด็กและเยาวชนในศูนย์เด็กกำพร้า

และผู้ด้อยโอกาส มะนังตายอ จังหวัดนราธิวาส

นางสาวเจ๊ะกาลีมะห์ ขใชะ

ที่อยู่

โรงเรียนอิสถามบูรณะโด๊ะนอ ตำบถมะนังคาฮอ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส

วัน / เคือน / ปีเกิด

3 กรกฎาคม 2521

ปัจจุบันอนุ

25 🗓

การศึกษาสูงสุด

อนุปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฎยะลา

อารีพหลัก

แม่บ้าน

อาชีพรอง

งานธุรการโรงเรียนเอกชน

คดิประจำใจ

เอาใจเงามาใส่ใจเรา

ประธบการณ์การทำงาน / ทำงานชุมชน ที่ผ่านมา

1. กรรมการกลุ่มสตรีคารุลอัรกอม ปี 2539-2541

2. กรรมการกองทุนแหนู 5 เครื่อข่ายปอเนาะ ของสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องฉิ่นจาก

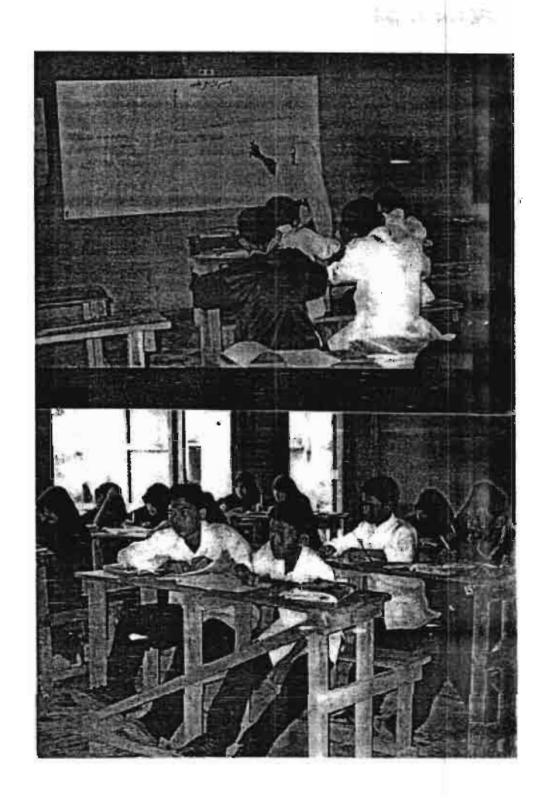
ประชากมจังหวัดนราธิวาส โดยคุณหมอแวมาฮาดี

เหตุผลที่สนใจทำงานวิจัยเพื่อท้องอื่น เพราะ

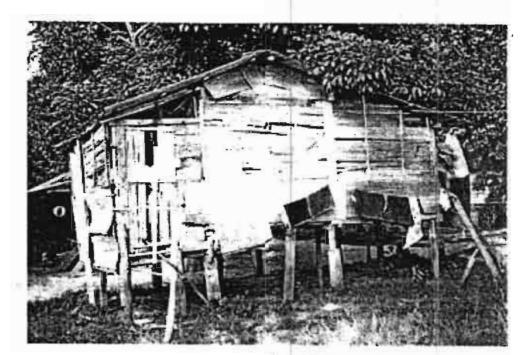
ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

แผนที่ศูนย์เด็กกำพร้ามะนังคายอ / โรงเรียนอิสลามบูรณะโด๊ะนอ BALWES เซฟตำนายขึ้งข และพัฒนะพรุดที่เพื่อภาษภิกษาและคากุมลถาบ บ้างลุโทงบาล วา ค เสารุงอิสสาม ~~หลู้กับ~~ตุโทยหาสา ละเสียานิสิกเหตุในสริปเคลื่อ) ประสาราช O บางใช้เลอ financini ka (vak) Hydrolisason) * 44 และมเกียรกันเ O VINDOLULE O TAMPANIAN บ้านตุวิจ unian) Tremburgadinari บางเหน้าหล บลังคารูสอีสุทย ≜ รร ตาทิศาคารุ**ต**อินาม Depriment of WHITEHAMATHAN POED EN APPLICATION OF THE PERSON OF THE PER โรงเรียกรัวหนึ่งทานุลสม เสีย์กลู้คลีกาก ; วา.คารีสาร์กลักราร์ brumpaso, kunga, saunta O VINTAME with , nass MILITA ระเรียง nieunie hali anno anno SESA.

รูปภาพวิถีชีวิตของนักเรียน ครู โรงเรียนอิชถามบูรณะโค๊ะนอ

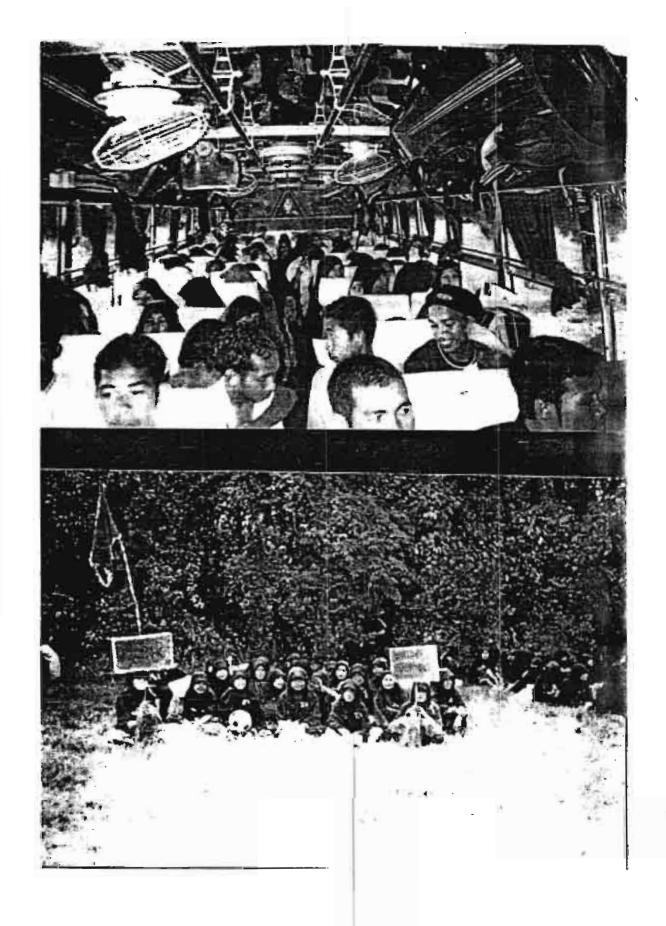
บรรยากาศการเรียนการสอน ระหว่างครู และ นักเรียน

บ้านพักเด็กผู้ชายหลังเก่า

บ้านพักเค็กผู้ชายหลังเก่า

กิจกรรมศึกษาคูงาน-กีฬาสี เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และ สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศีระหว่างเด็กและครู

ถ้าอรูปร่วมกัน เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสจบการศึกษา

รับมอบการบริจากสิ่งของ...จากผู้มีจิตสรัทชา

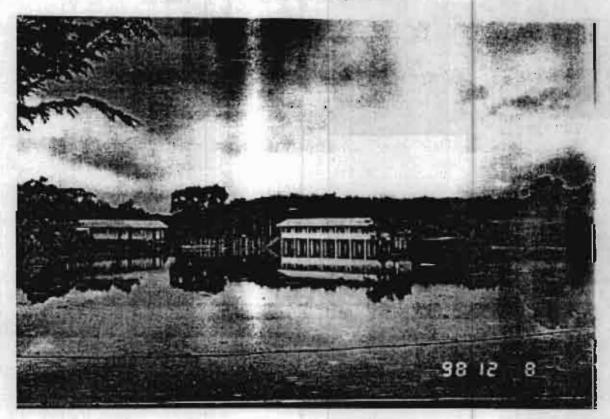

แจกของให้แก่เล็ก ๆ ในศูนย์ฯ

การเชื้อคกุรบาน (ถือเป็นการระกาดอย่างหนึ่ง แจกจ่ายเนื้อให้แก่คนจน (เด็ก ๆ ภายในศูนย์ฯ) ซึ่งจะทำช่วงราชอฮัจอีฮ์)

สภาพโรงเรียนเมื่อฤดูน้ำท่วม

อาจารย์มาสก๊ะ หะยือับคุณดาะ หัวหน้าโครงการทีมวิจัย ผู้ปกครองเด็ก ๆ ในสูนย์มะนังคายอ

แฟ้มฮะสมผลงานการปลูกผัก

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายมะถาเย็ง ยาบา

อาซุ 38 ปี

ทื่อผู้ 54 หมู่ที่ 4 ค. มะนังคายอ อ. เมือง จ.นราชิวาส

การศึกษา เรียนชั้นประถมปีที่ 2

อาชีพ อิสระและเป็นการโรงสมัครเล่น

เหตุที่ร่วมโครงการวิจัย

ให้ความร่วมมือกับคณะผู้วิจัย

- สนใจที่จะศึกษาศูนย์แห่งนี้ให้บรรถุผล

ต้องการศึกษา และเรียนความร่วมเป็นกลุ่ม

21/03/44 (วันอังการ)

นายมะถาเย็ง ยามา บ้านเถขที่ 54 หมู่ที่ 4 ค.มะนังคายอ ย.เมือง ข.นราธิวาส เกิดวัน 1/3/2506 เป็นชาวข้านธรรมศา ทำงานทุกอย่าง เพราะถำบากตั้งแต่เด็ก ทำงานตั้งแต่กรื้ดยางพารา ก่อสร้าง ทุกอย่าง และ ในปัจจุบันนี้ก็เป็นชาวสวนธรรมศา ปลูกดันไม้ทำสวนส่วนตัว แต่ร่างกายไม่แข็งแรกเท่าที่ควร มีโรคประจำตัว คือ โรคไอ - หอบ - บางครั้ง เป็นโรคเกี่ยวกับลำไส้ จนถ่ายเป็นเลือด บางครั้งก็หายเพราะรับประทานยาจนทุก เวลาและหายเป็นปกติ และบางครั้งก็หาย และเมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2544 จน - ถึง 18 มีนาคม 2544เกิดไม่ สบายอีกคือ มีอาการไข้ ใอ - และอากาศร้อนจนในจมูกมีเลือกกำนดาออกมา เมื่อหายดีก็เลยมาทำงานเกี่ยวกับโครงการนี้ การเข้ามาร่วมงานเกี่ยวกับโครงการนี้ ทางบ้านก็ได้ทำการเลี้ยงเปิดเลี้ยงไก้ อยู่แล้ว และมาช่วงงาน ทางโรงเรียนและศูนย์อยู่แล้วเป็นเวลา 1 ปีมาแล้ว โดยช่วยกวาดขยะ และช่วยแต่งเดิมโร๊ะ เก้าอี้ที่จำรุด เพื่อเด็ก นักเรียน

เริ่มการทำงานวันที่ 18 มีนาคม 2544 แปลงที่ 5/1

- 1. เริ่มจากการบุคหลุม 18-19 มีนาคม 2544
- 2. ใส่ปุ๋ย 24 มีนาคม 2544
- พรวนดินให้เป็นที่เรียบร้อย เครียมตัวในการถงเมล็ดพันธุ์

ตามเป็นลูกเกษตรกรโดยกำเนิด ในการเข้าร่วมโครงการนี้ผมขอทดลองตามความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากพี่ชายผม โดยผมจะไม่ขุดหลุม ขมาดลึก – กว้าง และระยะ ห่าง ตามหลักการวิชา การเกษตรสมัยใหม่แต่ ผมจะใช้หลักความรู้ตามหลักภูมิปัญญาชาวบ้าน ผมจะขุดหลุมแดงโม มีระยะและความลึก น้อยกว่าจากนักวิชา การได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อจะใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและเปลืองกำลัง คนที่ไม่ค่อยจะแข็งแรงอย่า ผมให้น้อยที่สุด

ผมค้องการพิสูจน์ว่า ปลูกตามหลักวิชาการหรือปลูกตามภูมิปัญญาชาวบ้านอย่างผม อย่างไหน จะได้ ผลมากกว่ากัน ผมก็จะได้ยึดแนว ที่ได้ประโยชน์ มากที่สุด และเปลืองที่น้อยที่สุด

27/03/44 วันนี้ได้มีคณะผู้ตรวงการวิจัย งากเชียงใหม่และปัดตานี 4 คนได้มาเยี่ยม ศูนย์และมีความรู้ มาแนะนำและแนะแนวผู้วิจัยและค่อไปผมก็จะลงสนามโดยไปพรวนคิดค่อเดิมเพื่อรอพันธุ์แดงโมผมจะเข้าใน สวนผักงากเร้า และทุก ๆ บ่าย เพื่อดูและในส่วนใดที่จะต้องแค่เดิมเพราะจะทำให้สบายใจขึ้น และทำให้ผมมี ความรู้สึกมีกำลังใจและกำลังกายพร้อมที่จะสู้ค่อไป ผมเดยคิดว่า การเรียนรู้ได้ความรู้อย่างเดียวนั้นไม่พอ และ ในการสถานการณ์อย่างปัจจุบันนี้ เราจะต้องมี 3 อย่างด้วยกัน คือ

- เรียนรู้ เพื่อเข้าใจ
- ทำให้เป็น เพื่อใช้ได้
- ทำให้สำเร็จ เพื่อได้กำไร

เพราะในสมัยปัจจุบัน ผู้ที่เรียนสำเร็จสูงแต่กระเป้าแห้งก็มีมากไป แต่เราจะต้องพยายาม ทำให้สำเร็จเพื่อ จะได้ใช้เป็นประโยชน์ในการเลี้ยงกรอบครัว และช่วยผู้อื่นที่ต้องการรับความช่วยเหลือจากเรา เพราะความคิด ของผมในขณะนี้ก็คือ ถึงแม้ว่าตัวเองจะจน แต่พร้อมที่จะช่วยผู้อื่น ๆ ที่มาขอความช่วยเหลือจากผมเสมอ

29/03/44 วันนี้ตรงกับวันพุช ได้เริ่มลงเบล็ดแตงโม ในพลุมทั้งวันและวันพฤหัสบดี 20 มีนาคม 2544 อีกครึ่งวัน ปลูกพมดทั้ง 2 ร่อง จะคอบคูต่อไป

5/04/44 ใต้มาดูเมล็ดก็ยังไม่งอก งกกก็มีส่วนน้อย และก็ได้เริ่มเพิ่มเมล็ดใหม่ต่อการดูแล หลักงากได้ ปลูกแล้ว เป็นอย่างดี แต่การเจริญ เดิบไตนั้นก็เป็นการไม่ดีเท่าที่ควร และหลังจากนั้น เลยด้องปล่อยเลยตาม เลย เพราะว่านักการเกษตรได้บอกว่าดินนี้เป็นดินเหนือว ทำให้ดินแตกระแหง เลยทำให้ต้องปล่อยไปก่อนเพื่อ เป็นการปรับปรุงดิน

ชื่อ นายคอเลาะ ยามา อาย 37 ปี

ที่อยู่ 39/1 ม. 1 ต. มะนังตาขอ อ. เมือง จ. นราธิวาส

การศึกษา ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์อิสถาม จากชูดาน

อาจีพ ครูสอนศาสนา

เหตุที่ร่วมโครงการวิจัย สนใจที่จะช่วย กลุ่มเป้าหมายค้องการศึกษาด้วยคนเอง

การใดนาพื้นที่แปลงผัก เสร็จเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2545 รุ่งเข้า ผมก็เครียมแปลงทันที เพราะ ผมสอบเสร็จแล้วบางวิชา โดยเฉพาะวิชาสามัญ ผมเริ่มขุดหลุม เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 44 ผมไปสอบถาม อาจารย์เกษตรว่า การปลูกแดงโมขุดหลุมอย่างไร ท่านบอกผมว่า แปลงหนึ่งขุดได้ 3 หลุม ขนาด เ ฟุต ครึ่ง คือ กว้าง * ชาว * ลึก ½ ฟุต

ช่องห่างระหว่างแถวก็ 3 เมตร โอ๋! ดินแข็งมาก ก้อนเบ่อเร่อเลย ไม่ใช่บ่น บันทึกไว้ผมสู้ครับ ผมขุดวันแรก ได้ 10 หลุม เท่านั้น ขณะที่ขุดอยู่ มีผู้ใหญ่ในหมู่บ้านทักว่า หลุมถึก กว้างไปและช่วงห่างไป ทำให้ผมมีความสนใจที่ศึกษาต่ออย่างไรจะได้ผลดีกว่า

ผมจึงได้ไปตามกรูเกษตรอีกว่า อย่างไหนจะดีกว่ากับ กรูก็ตอบว่า เราขุดกว้างและลึกทำให้รากของ พืชดูดอาหารได้ดี ผมจึงขุดต่อตามหลักวิชาการ แต่ก็ไม่ได้สืมภูมิปัญญาท้องถิ่น หรอกครับ

- 10 มีนาคม 2544 ผมบุดหลุมเสร็จเรียบร้อย ได้จำนวน 288 หลุม
- 12 มีนาคม 2544 ผมเริ่มใส่ปุ๋ยคอก รองหลุมและพรวนดิน ครูเกษตรบอกว่าไม่ควรใส่มาก เพราะ ปุ๋ยนี้เห็ม ผมเลยใส่ตามครูบอก แค่ผมอดสงสัยโม่ได้เพราะหลุมที่ผมบุดทั้งลึกและกว้างใส่ 2 กะลาจะพบหรือ แต่ครูบอกว่าเราจะเพิ่มปุ๋ยอีก เมื่อปลูกไป 3 หรือ 4 อาทิตย์ ผมใส่ปุ๋ยเรียบร้อย เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544 ชาวบ้านที่เคยปลูกแดงโมขายมาหลายปี บอกว่าการบุดหลุมที่ผมปฏิบัตินั้น เปลืองที่ได้ผลน้อยเขาแนะนำผมว่า ลองให้ผมาคลองดูโดยบุดเสริมส่วนที่ห่างกับดู และสังเกต ผลของมัน

ผมจึงได้ทุดลองทำดู ประมาณ 1/4 ของแปลง ได้ผลอย่างไร ต้องลอยสึกษาดูต่อ

- 26 มีนาคม 2544 เริ่มปลูกผักยุ้ง 1 ร่อง และผักกาดเขียว 1/5 ร่อง ช่วงนี้ยังไม่ด้องรคน้ำเพราะฝนตก
- 29 มีนาคม 2544 เริ่มปลูกแคงโม 100 หลุม ถึงตอนเย็นฝนก็ตกเลยไม่ต้องรดน้ำ
- 30 มีนาคม 2544 ปลูกเพิ่มอีกประมาณ 100 หลุม ในการปลูกครั้งนี้ ทีมงานให้ใช้ปราคาน
- 31 มีนาคม 2544 ในวันนี้ได้ปลูกแดงโมเพิ่มอีก 100 หลุม และเสร็จเรียบร้อย ถึงตอนเย็นก็ยังให่รด น้ำอีก

1 เมษายน 2544 100 หลุมแรก เริ่มงอกดันออกมาแล้ว และในตอนเย็นฝนล็ดก 2 เมษายน 2544 เริ่มงอกดันออกมาอีกประมาณ 100 หลุมอีก และปลูกพันธุ์เพิ่ม 3 เมษายน 2544 ในวันนี้เมล็ดแตงโมทุกหลุมออกมาแล้ว ประมาณ 80% ของทั้งหมด 300 กว่าหลุม ฝนตกลงมาในวันนี้ตั้งแต่เมื่อคืนมาถึงเข้าทำให้ในช่องมีน้ำขังอยู่

4 เมษายน 2544 แดงโมเริ่มงอกเกือบทุกหลุม

5 ฌษายน 2544 จากการสำรวจ ปรากฏว่าต้นแต่งโมงอก 2 ใบแรกมีแบลงสีเหลืองมากัดกินใบ บาง หลุมผมคือว่าต้องปลูกข่อม

7 เมษายน 2544 ผมเริ่มปลูกช่อมในบางหลุมซึ่งแมลงกัด และบางหลุมซึ่งไม่บอกในการช่อมครั้งนี้ ผมแช่เมล็ดแลงโม 1 คืนกับ 1 วัน แล้วจึงนำไปปลูกในหลุมซึ่งบกพร่อง ขณะนี้ทางทีมงานกำลังติดตั้งเครื่องสูบ น้ำเพื่อจัดการเรื่องรดน้ำ ซึ่งเสร็จสิ้นเรียบร้อยใช้ได้ เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2544

8 เมษายน 2544 เริ่มรดน้ำแปลงครบถ้วน ทั้งแปลงผักนุ้งด้วย

9 เมษาชน 2544 ปลูกแคงโมครบทุกหลุมเรียบร้อย บางหลุม ค้นสูงประมาณ 5 นิ้ว ใบแคกหลัง 3 ใบ ผมชวนน้องสาว น้องชาย พี่ชาย มาช่วยลูแลแปลงแคงโมของผมคลอดจนระยะตั้งแต่ แคงโมงอก จนเรื่อย ๆ และผมก็ดูแลอย่างใกล้ชิด

18 เมษายน 2544 แคงหมออกคอกคิดถูกแล้ว ผมใช่ปุ๋ยเสริม 25 เมษายน 2544

คั้งแค่ แต่งออกคอกติดผล ผมสังเกตว่า ผลแต่งไม่ขอบโต แบ้จะโตก็โตช้า และสังเกตว่า<u>ปีแ</u>บลง รากวามมากได้รับให้การแก้ไข

20-21 เมษายน 2544 นีตพ่นยากำจัดสัตรูพืช

อ้อ ! ผมถืบเขียนผมได้ปลูกผักบุ้งด้วย มี 4 ร่อง ผมใช้ปุ๋ยรดน้ำด้วย ผมรดน้ำเข้า = เย็น ผลจากการที่ผมได้ร่วมโครงการวิจัยฯ ครั้งนี้ นับว่ามีคุณประโยชน์ ต่อผมมาก ผมขอเล่าดังนี้

- ผมสามารถใช้เวลาว่าอันมีค่าของผมมาทำงานเพื่อส่วนรวม ซึ่งนำประโยชน์ให้กับเพื่อน ๆ ผม
- ผมมีความอดทน และมีความเข้มแข็ง ขึ้น
- ผมก็ความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในเรื่องการเพาะปลูกซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับผมเลย
- ผมมีความสุข มีความฉลาดขึ้น และผมได้นำความรู้นี้ไปปลูกที่บ้านผมด้วย และได้ผลแล้ว เพื่อน ๆ ในสูนย์มาขอให้ผม ปลูกพริก มะเขือ มะละกอ ในบริเวณบ้านซึ่งอยู่ในสูนย์ๆ

ประวัติส่วนตัว

ผมชื่อ

นาขมุรีสูคดีน หะชีอับคุณลาะ ชื่อผมอาจจะยาวไปเรียกผมสั้นๆว่า Deen ก็ได้ครับ

010

15 ปีกว่าครับ ไม่เป็นไรชื่อขาวอายุฮังสั้น แต่ดังผมโตครับ อีก 1 เดือนก็สูง 170 ซม. แล้ว

ผมสู้เท่าตัวเลย

ที่อยู่

ผมอยู่ในสูนย์เลยครับ

การศึกษา

ผมเพิ่งอยู่ ม. 4 เปิดเทอมนี้ ม. 5 ครับ ความรู้ศาสนาก็ ปี 7 ขึ้นปี 8 แล้ว

ความชามารถพิเศษ

ผมพิมพ์คอมได้ครับ

เหตุที่ร่วมโครงการ

ผมสนใจและขอบที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยคนเอง เมื่อได้ไอกาสรับสมัครเลย

16 มีนาคม 2544 เริ่มเครือมแปลงขุดหลุม ผมเลือกแปลงที่ 5/2 เพราะว่าเป็นแปลงที่เพื่อน ๆ ได้ เหลือไว้ และในวัน 17-18 มีนาคม ผมก็ยังค่อย ๆ ขุดหลุมจนเสร็จและได้ใส่ปุ๋ยพรวนดิน เพื่อเครือมด้วจะลง พันธุ์แลงโม

จริง ๆ แล้วผมค้องการจะปลูกมะระมากว่า แต่เมื่อทางกลุ่มพิจารณาและกำหนดจะปลูกแดงโม ผมก็ ค้องปลูกแดงโมค้วยชิครับ ประกอบกับผม ทราบมาว่า ปลูกมะระด้องคูแลมากกว่าแดงโม ค้องห่อ ค้องผูก ปลาย โอีย ! เรื่องมากจัง แต่หลังจากปลูกแดงโม แล้วผมจะพาวิธีปลูกมะระให้ได้ครับ

30 มีนาคม 2544 เริ่มปลูก วันที่ 30 มีนาคม 2544 จนถึงวันที่ 1 เมษายน 2544 เสร็จเรียบร้อยแล้ว

วุฒิบัตรผ่านการฝึกอบรม วิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะตั้น

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลฮีนราชิวาส

บอนวุธิกัดรถบับที่เพื่อแสกงร่า นายสูไอมราบ เจ๊ะเค็ง ใต้ผ่านการฝึกอบรบ ริชาจิตเกษตรสรรมหลักสูตรระยะสั้น เรื่อง ถมมพรตรมพรคสมคลาก

เรียว ก็รมกับคระมาการคดามมา (หลังสุดา 25 ซึ่วได้กั) -ระทร์ว่าว วันที่ 27 - 30 กรกฎาคม 2544

ขอได้มีกรรมกุรครามเรริญ และผิงครามรู้ไม่ใช้ใช้เกิดตัวสโดรน์ต่อใป

pumbales meters

-

romania de la composición del composición de la composición del composición de la co

วิทยาลัยเกษตรและเทค ใน ใก้ตีบราชิวาส

มเหมูลิตัพรงจับได้ติดแต่ครรัฐ เมลเพชีรสูเพีย เจียนกะ

ได้กับเกรสิเลยของ โรกซีพกษะเกรรมหลักสูตรราชเป็น

อัน 1 กามของสมานกรมคลาย

endingen 25 fabers

remite bird 27 in armyron 2544

helminest attential fill for neuron presumment production

and to continue of the second to take managed South Section for

i califord angles as landamentarias la Austria

